

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**EPISTOLAE TRES AD || D. IOANNEM PAPPVM ||
THEOLOGVM LVTHE-||RANVM:|| PRIMA, Excitatoria, cùm in
seruando iureiurando Emetingæ factò, ne-||gligentior
esset Pappus.|| SECVNDA, Refutatoria Parallelorum ...**

Pistorius, Johann

COLONIAE, 1594

VD16 P 3042

Parallela Doctrinæ Lvtheri Et Hvssii. Ex quibus clarißimè cognoscitur, in
nullo prorsus inter Catholicos & Lutheranos controuerso articulo
consentire Lutherum cum Hußio: nec plus præsidij positum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43314

r

P A R A L L E L A
D O C T R I N A E
L V T H E R I E T
H V S S I I.

Ex quibus clarissimè cognoscitur, in nullo prorsus inter Ca-
tholicos & Lutheranos controuerso articulo consentire
Lutherum cum Hussio: nec plus præsidij posi-
tum esse Luthero in Ecclesia Hussica,
quàm est in Ariana vel
Turcica.

P A R A L L E L V M P R I M V M.

L V T H E R V S.

SOLA Fides iustificat & saluat.

C O N T R A inquit H V S S I V S.

1. In Epistolam Iacobi cap. 2. Fides, quæ per dilectionem
non operatur, mortua est, inefficax ad salutem: mortua,
quia sensu caret, & motu; non sentiens delectationē, quæ
est in charitate ante motum boni operis, in semetipsa, vt
inferiùs ponetur. Et sicut non reficitur pauper solo ver-
bo misericordie; sic nec homo saluabitur sola fide. Vnde
dicitur: Nunquid fides poterit saluare eum sine operi-
bus? quasi dicat, Minimè. Fides enim informis non valet
ad emptionem beatitudinis, quāuis valere possit ad eui-
tationem grauioris damnationis: sed viuificatur per cha-
ritatem operantem &c. Sed contrà Mar. vlt. Qui credi-
derit & baptizatus fuerit, saluus erit: Ergo sola fides sine
operibus sufficit ad salutem. Solutio. Illa autoritas in-

a telli-

telligitur de fide perfecta per dilectionem operante. Et sic soluit glossa. Vel potest dici, quòd verba illa intelligantur de pueris baptizatis, nòdum habentibus facultatem operandi. Vel potest dici, quòd intelligantur de fide formata: Iacobus verò de fide informi. Similiter illud Rom. 3. Arbitramur hominem per fidem iustificari sine operibus legis, id est, cæremonijs legalibus. *Hactenus Hufsius Tom. 2. Nornberg. Anno 1558. publicatæ editionis, fol. 131.*

2. *Ibidem paulò antè.* Glossa interlin. dicit: Debetis bene agere, quia falluntur qui solam fidem sufficere credunt. Et ideo quid prodest? quasi dicat, penitus nihil (prodest) fides talis; sed illa, quæ operatur per charitatem. Gal. 5. De qua Hebr. 11. Sine fide impossibile est placere Deo.

3. *Tom. 2. fol. 216.* Omnis qui credit &c. 1. Ioan. 5. Credit, supple, fide formata, non informi. gloss. Credit, id est, vivit sicut Christus præcepit: quia aliter & dæmones credunt. Iacob. 2.

4. *Tom. 1. fol. 131.* Dicit, Fides sine operibus, non dicit, sine opere: quia credere est opus fidei, quod tamen non facit fidem viuam sine operibus, quia non fit ex charitate. Fidem enim sequuntur duo actus, scilicet, interior, qui est credere; & exterior, qui est bene operari credendo.

5. *Tom. 2. fol. 131.* Sed contrà dicitur Rom. 3. Iustificati gratis per sanguinem. Item, Si gratia, iam nò ex operibus. Solutio. Hæc intelliguntur de fide operante per dilectionem, vt patet Gal. 5.

6. *Ibid. fol. 132. b.* Homo, qui habet tempus operandi, non iustificatur ex fide tantum: quando tamen non adest tempus operandi, sufficit sola fides, (scilicet formata) sicut patet de latrone, cui dictum est propter fidem cordis & confessionem oris, Hodie mecum eris in paradiso. Cùm autem adest tempus operandi, tunc nec sola fides, nec opera tantum sine fide, sed vtrumque necessarium est ad salutem & iustitiam. Fides enim sine operibus mor-

tua

tua est, & item sine fide impossibile est placere Deo.

7. *Tom. 1. fol. 208.* Quicumque habuerit fidem charitate formatam in communi, sufficit cum virtute perseuerantiæ ad salutem. Deus enim, qui dedit primam fidem, dabit militi suo multò clariorem, nisi ponat obicem.

8. *Ibidem.* Secundum quod duplex est fides: Vna informis, vt credunt dæmones, & contremiscunt. Alia est fides charitate formata: Ista cum perseuerantia saluat, sed non prima. Vnde quò ad secundam dicitur Ioan. 3. Qui credit in filium Dei, habet vitam æternam. Et Petro habenti & confitenti illam fidem, dixit Saluator: Beatus es Bariona. Et illa fides est fundamētum aliarum virtutum, in quibus Ecclesia Christi conuersatur.

9. *Tom. 2. fol. 210. b.* Et hoc est mandatum (Mandatum primum & præcipuum de Deo, quod est fundamentum aliorum) vt credamus (fide operemur per dilectionem) in nomine filij eius.

PARALLELVM II.

LUTHERVS.

Charitas non est forma fidei, nec vita fidei.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 131.* Fides sine operibus mortua est in semetipsa, quia non est coniuncta principio vitæ, scilicet, charitati. Forma namque fidei, qua fides viuificatur, charitas est.

2. *Ibid. fol. 133. b.* Fides sine operibus (id est, sine dilectione operante, quæ est vita animæ, vt 1. Ioan. 3. Translati sumus de morte ad vitam, quia diligimus fratres.) mortua est, quia nihil prodest. Vnde Anselmus: Non absurdè dicitur fides viuere operosa, quia habet vitam dilectionis, sine qua non operatur.

3. *Tom. 2. fol. 131.* Fides viuificatur per charitatem operantem.

3 2

4. *Tom.*

4. *Tom. 1. fol. 49.* Fides criminosi hominis caret forma charitatis, seu dilectionis Dei, & sic est mortua. *Vide 4. 7. & 8. testimonium precedentis Paralleli.*

PARALLELVM III.

LVTHERVS.

Sola fides habet vim saluandi, non spes, non charitas.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 208. b.* Sola fides formata charitate cū perseverantia saluat, & de hac intelligenda sunt dicta Scriptura, Qui credit in filium, habet vitam æternam. *Vide primi Paralleli testimonia omnia.*

2. *Tom. 2. fol. 216. b.* Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit; si crediderit charitatiuè finaliter; sic enim ibi accipitur credere, sicut & ibidem Ioan. 3. Qui credit in filium Dei, habet vitam æternam. Ergo malè arguitur, Quicūque credit in filium Dei, habet vitam æternam & c. Sed sic debet exponi argumentum, Quicūque credit charitatiuè perseveranter in filium Dei. & tunc consequentia erit bona.

3. *Tom. 2. fol. 91. b.* Qui credit Christum esse verum filium Dei, & verum hominem, & omnia credenda de Christo, de eius diuinitate & humanitate, & discredita omnia discredenda, ille habet fundamentum in Christo positum suæ domus spiritualis, super quo debet spes, quæ est certa expectatio beatitudinis ex Gratia & Meritis proueniens, ædificare & c. & tunc debet charitas, quæ operit multitudinem peccatorum, super spe erigi, vt homo ex spe ista Christum, quia summè bonum, super omnia diligat, copuletque in Christo tanquam in angulari lapide & capite domus vel templi spiritualis tectum charitatis proximi, diligens in Christo proximum sicut seipsum: & tunc erit templum integratum & firmum, quod non poterit viola-

violari à diabolo, nec moueri à tētationibus vt ruat &c. Vnde quò ad hoc, dicit Dominus Luc.6. Omnis qui venit ad me (scilicet per fidē) & audit sermones meos, (spe-
rando beatitudinem) & facit eos, (per dilectionē) ostendam vobis, cui similis sit &c.

4. *Tom.2. fol.209. b. & 210. b.* Quicquid petiuerimus à Deo, (ex radice charitatis digna scilicet petitione) accipiemus ab eo.

PARALLELVM IIII.

LUTHERVS.

Fides informis somnium est, iustificatē autem fidem non necesse est formatam esse charitate. *Tom.1. Latin. fol. 490. & 502.*

CONTRA HVSSIVS.

1. *Locis omnibus suprā adductis, vbi semper informem opponit formatæ, & iustificationem soli formatæ ascribit. Vide omnia testimonia Parall. priorum.*

2. *Sic Tom.1. fol.49.* Patet, quia quicumque non amat Deum super omnia, ille non credit in eum; & sic nullus nomine tenus Christianus existens in crimine, credit in Deum, quamuis credit Deum & Deo, sed per actum fidei informem, sicut dæmonia. Fides enim criminosi hominis caret forma charitatis, siue dilectionis Dei, & sic est mortua.

PARALLELVM V.

LUTHERVS.

Fides infusa non potest stare cum peccato mortali. *Tom. Latin.1. fol.502.*

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom.1. fol.49. Vt iam in testimonio 2. Paralleli quarti ascri-*

a 3

ptum

ptum est, ubi ait, criminofum habere fidem, fed informem, & fine forma charitatis, coque mortuam.

2. *Tom.2. fol.131.* Credere est opus internū fidei, quod tamen non facit fidem viuam fine operibus, quia non fit ex charitate.

3. *Tom.1. fol.209.* Potest aliquis firmum habitum credendorū habere, & tamen ab actu operis Meritorij propter vitam inordinatam deficere.

PARALLELVM VI.

LVTHERVS.

Fides acquisita & generalis est somnium. *Latin. Tom. fol.490.*

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom.1. fol.208. b.* Catholicus habens habitum fidei infusum vel acquisitum, explicitè credit Ecclesiam Catholicam in communi, & in illa fide communi credit implicitè quodcunque singulariter contentum sub sancta matre Ecclesia: Similiter credendo quicquid voluit Christus de se credi, & non credendo quod noluit de se credi, in hoc credit omnem articulum siue affirmatiuum siue negatiuum de Christo credibilem. Et illam fidem implicitè habuit Petrus, dum expressè confitebatur Christum esse verum Deum &c. Vnde quicumque habuerit fidem charitate formatam in cōmuni, sufficit cum virtute perseverantiæ ad salutem. Deus enim qui dedit primam fidem, dabit militi suo multò clariorem, nisi ponat obicem. Non enim exigit Deus, vt omnes filij sui sint continuò pro sua in actu cogitandi particulari de qualibet fidei particula: sed satis est, quòd postposita desidia habeat fidem in habitu formatam.

2. *Tom.2. fol.117. b.* Actus fidei secundum Theologos est pura adhæsiō veritati catholicæ &c. & illa vocatur fides infu-

infusa. Secundò, Fides secundum actum contractum est credentia, qua quis firmiter adhæret veritati catholicæ ab intuitione eius abscondita, sine hoc quòd sciat illam ostendere ratione naturali, sed solùm per locum ab auctoritate Dei, vel creaturæ rationalis vt signi eorum.

PARALLELVM VII.

LUTHERVS.

Opera ad salutem nihil conferunt.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom.2. fol.98. b.* Iustificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi, id est, iustificati estis per operationem bonorum.

2. *Tom.2. fol.171.* Caritas operit multitudinem peccatorum, id est, delet peccata. Luc.7. Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum.

3. *Ibid. fol.227. b.* Sicut illi (qui per baptismum facti fideles redeunt ad priores concupiscentias) primò per fidem & bona opera merentur saluari; sic secundò per murmurationem & immunditiam merentur damnari.

4. *Ibid. fol.87. b.* Christus factus est nobis, scilicet per gratiam bonæ operationis contra malitiam.

5. *Ibid. fol.276.* Mandata Domini apud Dominum iustificat eos, qui ipsa finaliter adimplent.

6. *Tom.2. fol.133.* Iacobus ait iustificari ex operibus hominem. Sed contrà dicitur Rom.4. Si enim Abraham ex operibus iustificatus est, habet gloriã, sed non apud Deũ. & Rom.3. Ex operibus legis non iustificatur omnis caro. Solutio. Paulus loquitur ibi contra illos, qui dicebãt cæremonias legis esse opera necessaria ad salutẽ, quæ tamen cessauerunt in morte Christi quantum ad efficaciam. Hic autem ponitur exemplum de obedientia Abrahæ ad Deum procedente ex magna dilectione Dei, quæ semper
manet

manet efficax ad salutē. Vel soluitur aliter, scilicet, Quòd Abraham non fuit iustificatus ex operibus ante fidem; sed hīc loquitur de operibus sequentibus fidem, quæ dicuntur iustificare, quia ipsam perficiunt & conseruant: quia tunc res fieri dicitur, quando perficitur, vel quando innotescit. Vbi dicit glos. Licet Abraham per fidē, quam habebat, iustus erat; tamē per opera, quæ addidit, ampliùs est iustificatus, quæ si non fecisset, meritum præcedentis fidei amisisset.

7. *Ibid. ex Beda.* Offerens per fidem antea erat iustus: per opera fides est augmentata & cōprobata. *Et paulò post.* Fides, per quam antè iustus erat, duxit eum ad opera, quæ nō essent meritoria sine fide, sine qua impossibile est placere Deo.

8. *Tom. 2. fol. 168. b.* Baptismus, si baptizatus credidit meritoriē viuendo, saluos nos facit per resurrectionem Domini.

PARALLELVM VIII.

LVTHERVS.

Opera non merentur vitam æternam, non debet aliquis bene operans sperare mercedem vitæ æternæ.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 273.* Beatitudo est duplex: Vna, quæ habetur in se, & hoc solū in patria: alio modo in spe, & sic habetur in via per bonorum operum merita.

2. *Paulò antè.* Iustitia perfecta est, per quam quis fit iustus, & in virtutibus consummatus, ita quòd ex merito sit ad præmium beatitudinis (quæ est præmium iustitiæ) immediatus.

3. *Ibid.* Beati immaculati, id est, carentes macula mortalis peccati in via vitæ præsentis, qui ambulant in lege Domini, mandata eius opere adimplendo: quia non sufficit

ficit declinare à malo, sed requiritur facere bonum.

4. *Tom. 2. fol. 50. b.* Nemo recipit de mercede post hanc vitam, nisi secundum quod meruit in hac vita. Patet ex hoc, quia solus status viatoris est meritorius status premij beatitudinis sic merenti. *Paulò post.* Sancti suffragantur homini in Purgatorio proportionaliter vt meruit hîc in via, quia solùm hîc est locus merendi, loquendo de merito, quod est libera Dignificatio ad beatitudinẽ. *Et hæc scripsit Hussius Anno 1411. triennio ante Conciliam.*

5. *Tom. 2. fol. 17. b. vt supra.* Et præterea perfecta patientia operatur beatificationẽ, quam addit Saluator Matth. 5. Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. Ecce opus perfectum, scilicet Beatificationem formatam passiva potentia habet &c.

6. *Tom. 2. fol. 30.* Timor & amor filialis sunt mensuræ præcipuæ totam vitam meritoriam hominis mensurantes. *Et paulò antè.* Deus est bene operantium summè præmiatius.

7. *Tom. 2. fol. 49.* Diuitiæ sunt merita viuẽtibus ad meritorie operandum. *Et fol. 50.* Oportet supponere remunerationem animæ, prout meruit in corpore, iuxta illud Matth. 16. Reddet unicuique iuxta opera sua &c. Deus enim fieret iniustus iudex & Dominus, si non daret præmium hominibus correspondenter ad Merita.

8. *Rursus fol. 50. b.* Christus est homo fundamentaliter promerens humano generi beatitudinem, sic quòd nemo alius, nisi virtute huius lapidis promeretur. Ex quo patet, quòd multum prodest superstitem esse in gratia. Nam tunc merendo sibijpsi amplificat meritum Ecclesię militantis, & per consequens Meritum purgandorum. Ex isto patet, quòd qui vult suffragari mortuis, debet à seipso incipere vitam bonam, & per consequens vt sibimet mereatur suffragia in futurũ: sic enim oportet quemque in gratia Dei ratione Meriti Christi & sui confidere, cum nemo possit alteri mereri, nisi sibi taliter mereatur;

b

nec

nec debet in alterius suffragio spem ponere, vt post mortem purgetur, sed debet per seipsum amando quantumcunque potest, meritorie operari.

9. *Ibid. fol. 120.* An tribulationes temporales sint meritoriae? Videtur quod non &c. Oppositum est in litera. Solutio. Tribulationes ex proprio peccato inflictæ, & ex natura inflictæ, de se non sunt meritoriae; tamen possunt esse ex parte patientis, si humiliter tolerantur. Sic vitam hominis meritoriam vocat *Tom. 1. fol. 51.*

10. *Ibid. fol. 244. post meritum iustorum subdit præmium ipsorum. & fol. 246. & 247.* Cor viri iusti paratum esse (gratia Dei & meritis precedentibus) sperare in Domino, qui est pius retributor. *& fol. 247.* Iustitia iusti (largitio eleemosynarum) manet (quod ad meritum) æternaliter. Constituit enim sibi eleemosynam perpetuam, & censum perpetuum.

11. *Tom. 2. fol. 329. b.* Aliquando præueniuntur preces iustorum (exaudiendo) cum plena sunt merita.

12. *Tom. 2. fol. 317.* Dubitatur hinc ex Augustino, Quia iustificationes Dei hinc sunt opera, quæ operamur circa proximorum necessitates, illa verò æterna esse non possunt, sicut nec ipsorum necessitudo vel miseria: quomodo ergo iustificationes Dei sunt faciendæ in æternum? Solutio. Quia in dilectione debent esse illa opera, & dilectio æterna est, & sic debent esse æterna. Inde est, quod iustificationes ratione finis sunt æternæ. Vnde dicit Aug. Si non diligendo ista faciamus, nulla est iustificatio; si autem diligendo, æterna est dilectio, eique parata est æterna Retributio, propter quam retributionem dicit inclinasse cor suum ad faciendas iustificationes Dei, vt in æternum diligens, in æternum mereatur habere quod diligit. *Hec Aug. & ex eo Husius.*

13. *Tom. 1. fol. 181.* Intelligitur de illis, quorum merita ligari vel solui postulēt &c. Cum igitur Christianus nullum habiliter, nisi forsan orando, prædicando, vel merendo,

rendo, patet quòd oportet. Dei habilitationem præcedere, vt Deus habiliter hominem secundum merita eius.

14. *Tom. 1. fol. 148.* Deus non ad personas, sed ad merita respicit. *quæ per totum Hussium frequentissimè leges; sicut Tomo 2. fol. 210. vult, vt quicquid agamus, faciamus pro mercede æterna &c.*

15. *Tom. 2. fol. 173.* Difficultas saluationis est in medio, quo mediâtè fit saluatio: multa enim iusta apud nos esse videntur, quæ apud Deum sunt iniusta. *vbi de operibus loquitur, & nominat opera medium, quo mediante fit saluatio.*

16. *Tom. 2. fol. 232. b. vel p. 8. b.* Sed hîc obijcitur contra illud, quod dictum est antè, scilicet, Expectantes vitam æternam ex misericordia. Nam si vita æterna datur ex meritis, ergo ex iustitia, & per consequens non ex misericordia. Solutio. Vita æterna datur ex misericordia, & gratia, & iustitia. Ex misericordia datur quòd ad radicem meriti, quæ est ex gratia; & quòd ad mensuram remunerationis, quæ est supra condignum, de qua Rom. 8. Non sunt còdignæ passionis huius temporis &c. Quòd ad opera verò facta ex conuentione diuina ipsius operantis, datur (vita æterna) ex iustitia.

17. *Vide infra testimonium nonum Paralleli decimi tertij, & Paralleli decimum sextum.*

PARALLELVM IX.

LUTHERVS.

Vna est iustitia, non maior, non minor, qua iustificamur.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 133.* Credidit Abraham Deo, & reputatum est ei ad iustitiam, scilicet, ampliorem: quia per fidem, quam Deus ei per gratiam impendit, iustum cum reputauit, (scilicet per fidem formatâ) vt paulò antè loquitur.

b 2

2. *Ibid.*

2. *Ibid.* Ex operibus sequentibus fidem iustificatur homo, id est, magis iustus efficitur. *Vide testimonium 6. Paralleli 7.*

3. *Tom. 2. fol. 273.* Iustus generalis intelligitur iustus secundum omnem statum & modum iustitiæ sufficientis ad salutem. Quæ est triplex, scilicet incipiens, perficiens, & perfecta. Iustitia incipiens & secundum illam iustificatio est, per quam de impio fit iustus, & est primus actus per gratiam de vitijs ad virtutes, & hæc iustificatio prima pertinet ad conuersos, & ad tempus conuersionis. Vnde Ezech. 18. Cùm auerterit se impius ab impietate sua &c. Iustitia perficiens est, per quam fit iustus perfectus eundo de virtute in virtutem. Iustitia perfecta est, per quã quis fit iustus, & in virtutibus consummatus, ita quòd ex merito fit ad præmium beatitudinis (quæ est præmium iustitiæ) immediatus.

4. *Tom. 2. fol. 281.* Iustificationes dicuntur (in Psalmo) præcepta Domini, in quibus nos corrigendo iustificat, vt ait Greg. hom. in Ezech. 7. Et intelliguntur hîc iustificationes omnia opera iustitiæ pertinentia ad incipientes, perficientes, & perfectos.

5. *Tom. 1. fol. 167.* Sacramentalis sumptio in Eucharistia est, vt homo amplius iustificetur, ad futuram vitam præparetur &c.

PARALLELVM X.

LVTHERVS.

Fiducia est fides.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 205. b.* Vt cùm apparuerit (Christus) habeamus fiduciam, (id est, spem assequendi ista) & non confundamur confusione æternæ damnationis.

2. *Ibid. fol. 210. b.* Vt fiduciam (id est, spem) habeamus. *Sic etiam alibi, quoties vocabulum fiducia explicat.*

PARAL-

P^ARALLELV^M XI.

LUTHERVS.

Debeo certò credere, mihi (mihi inquam) remissa esse peccata, & me saluum futurum.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 179. b.* Hic dubitatur, vtrum aliquis viator possit esse certus de sua predestinatione. Et videtur quòd non, per illud Eccl. Nemo scit an amore vel odio dignus sit. In oppositum videtur hic esse Petrus dicens, Facientes vocationem vestram certam &c. Hic est notandum, quòd nullus viator scit certitudinaliter sine reuelatione sibi de hoc facta, se esse predestinatum, & sic nec se in gratia esse, nec opus suum esse virtuosum. Hoc autem contingit tripliciter: primò ex parte Dei, à quo electio, gratia & opus virtuosum dependet principaliter. nam gratia est donum à Deo immediatè infusum, & non nostris meritis acquisitum, & cum illam dat, secundum quod ex sua beneuolètia homo illam acceptat, quæ homini respectu ipsius sine reuelatione est occulta, sequitur quòd ex parte Dei homini sua predestinatio & gratia est incerta. Secundò consideratur gratia ex parte hominis cui attribuitur, qui ex se minimum gradū gratiæ vel virtutis non potest acquirere, & cautio gratiæ latet hominem sine reuelatione, & sic quamuis homo existens extra gratiam affectualiter & delectabiliter exercet opera charitatis secundum genus &c. non tamen scit se esse in gratia &c. Tertiò sumitur ex parte actus charitatis, qui ex ea elicitur. nam effectus ipsius actus charitatis est facere hominem Deo acceptum, & ipsum meritoriè operari; sed cum hoc sit homini incognitum, vt priora duo, patet de incertitudine. Nec sequitur, Nullum peccatum mortale scio in me, ergo scio me esse in gratia &c. cum dicat Apostolus, Nihil mihi conscius sum, sed in hoc non iustificatus sum.

Sed ad textum. Hic dicitur, quod per bona opera faciant homines vocationem certam, id est, nunc (quidem) quod ad spem firmam, & in patria in reale certitudinem. Apostoli vero sciuerunt ex reuelatione Christi se esse predestinatos iuxta illud, Quos dedisti mihi, custodiui &c. Et nos scimus, quoniam translati sumus &c.

2. *Tom. 2. fol. 180.* Per bona opera facite vocationem vestram & electionem certam. Hæc certitudo non est simpliciter scientiæ, sed coniecturæ; non rei, sed spei, de quo Rom. 8. Scio, cui credidi.

3. *Tom. 2. fol. 210.* In hoc cognoscimus (supple coniecturatione probabili, non scientia infallibili) quod ex veritate sumus.

4. *Ibid. fol. 173.* Iustus quidem vix saluabitur, quod etiam fit propter medium, quo mediante fit saluatio. Multa videntur iusta apud nos, quæ in conspectu Dei sunt iniusta.

5. *Ibid. fol. 198.* Nullus potest sine peccato mortali totaliter carere, nisi Deus sibi reuelauerit. Eccl. 9. Nescit homo an odio vel amore dignus sit. Propter quod si absque reuelatione Dei asserat se peccato mortali omnino carere, incurrit peccatum iactantiæ, falsitatis, & superbiæ, asserendo etiam præsumptuosè quod nescit.

6. *Tom. 2. fol. 92.* Tanta est profunditas cordis humani, vt lateat etiam ipsum hominem prauum. est enim cor hominis etiam inscrutabile, quis cognoscet illud? Ierem.

23. *Et paulò post.* Nihil mihi conscius sum, conscientia remordente de crimine scilicet apud Deum, quia potest aliquod delictum in me esse, quod nescio. Delicta quis intelligit? Item, Nemo scit (sine reuelatione) odio, an amore dignus sit.

7. *Tom. 2. fol. 209.* Spes non attingit ad fidei notitiam de illo quod sperat; sed quietatur in actu quodam medio inter dubietatem & credulitatem. Vnde multa sunt proponenda fidelibus, quæ, semota distinctione, nec debent

bent.

bent dubitare, concedere, vel negare: sed sperare, Vt si mihi proponitur, Tu saluaberis: nec debeo concedere, quia nescio si verum est; nec debeo negare, quia nescio si est falsum; nec debeo dubitare, sed sperare.

8. *Vide testimonia ascripta ad Parall. 28. de absoluteione.*

9. *Tom. 1. fol. 16. b. Moriturus Husius fatetur, nullum sine reuelatione posse de se vel alio rationabiliter asserere, quòd sit caput Ecclesiæ sanctæ particularis, quamuis bene viuendo debeat sperare quod sit membrum Ecclesiæ sanctæ Catholicæ sponsæ Christi. iuxta illud Eccl. Nemo scit an gratia vel odio dignus sit. & Luc. 17. Cùm feceritis omnia, dicite, quia serui inutiles sumus.*

PARALLELV M XII.

LUTHERVS.

Loca Scripturæ, Nescit homo amore, an odio dignus sit &c. Item, Nihil mihi conscius sum, sed in hoc non sum iustificatus &c. non pertinent ad euertendam fiduciam Lutheranam.

CONTRA HVSSIVS.

Vide testimonia præcedentis Paralleli primum, 5. 6. & 9.

PARALLELV M XIII.

LUTHERVS.

Legem implere, & Deum toto corde diligere nemo potest.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 276. b. Cùm perspexero, id est, perfectè aspexero, scrutando præcepta, amando præmia, timendo supplicia, adiutus per tuam gratiam, & directus in omnibus mādatis tuis, Non ait in vno, alijs omissis, sed in omnibus:*

bus: quia dicitur Iac. 2. Si quis totam legē seruauerit & c. tunc non confundar, confusione erroris per ignorantia.

2. *Tom. 2. fol. 288.* Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, sed quò ad literam, ad mystica, ad spiritualia, ad sperandum & optandum aeterna: nec solùm scrutabor sic, sed & custodiam illam in toto corde meo, & sic pleno intellectu & affectu implebo. Iste est finis debitus perscrutationis legis ut custodiatur; Testatur Saluator Luc. 11. dicens, Beati (ecce finis legis vltimus) qui audierit verbum Dei, (ecce scrutatio) & custodierit illud (ecce operis impletio iuxta legem.)

3. *Ibid.* Custodiam legem tuam in toto corde meo, id est, in intellectu & affectu; in intellectu intelligendo, in affectu diligendo & implendo. Bene dixit, Custodiam illam in toto corde meo. Nam dicit hinc Remigius, Qui legem non custodit, si se illam intelligere dicit, mēdax est.

4. *Ibid.* Custodiam illam in toto corde meo, id est, diligam eam ex toto corde meo, tota anima, tota mente, & proximum sicut meipsum: & quia hoc minùs valeo meis viribus, nisi adiuuer Domine tuo auxilio, igitur duc me in semita mandatorum tuorum.

5. *Tom. 2. fol. 292. b.* Custodiam legem tuam (opere implendo ex dilectione legem tuam, scilicet charitatis, nō praecepta legis Mosaicæ) semper (s. in praesenti) & in seculum seculi (in futuro:) plenitudo enim legis charitas est, quæ in hoc seculo à Sanctis custoditur, & in futura & c. quem totum textum legere operæ precium est.

6. *Tom. 2. fol. 276.* Iam mandata data & promulgata ignorare non possum: sed quia sine gratia Dei, viribus propriæ voluntatis ad faciendum ea infirmus sum, Ergo vtinam meæ viæ (id est, intentiones & opera) dirigantur (gratia Dei præueniente voluntatem, & cooperante ad obseruationem) ad custodiēdas (firmiter & perseueranter tenendas) iustificationes tuas (id est, mandata tua, quæ apud te iustificat ipsa finaliter adimplentes.)

7. *Tom.*

7. *Tom. 2.* Ideo dicit Christus Luc. 10. Hoc fac, & viues, scilicet irreprehensibiliter quò ad Deum & homines. Hic in via, & perenniter in patria. *Et paulò antè.* Deus est summum bonum, ideo super omnia diligendus.

8. *Tom. 2. fol. 30.* In his verbis ostenditur Seruatoris Dei instructio & capacitas, vt sit dilectus Deus super omnia propter beatitudinem finaliter obtinendam. Cùm dicitur, Ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & in tota mente tua.

9. *Tom. 1. fol. 29. b.* Christianus debet primò credere: secundò mandata Dei adimplere: tertio deuotè orare &c. Credit autem in Deum, dum ipsum super omnia diligit. *Paulò post.* Homo volēs Christo regi exhibere maximum seruitiū, debet ipsum accedere per fidem: quia dicit Apostolus, Accedentem ad Deū oportet credere quia est &c. & tunc ad fidem seruandam requiritur obseruantia mandatorum, quibus debite obseruatis, potest seruus pro remuneratione (pro mercede dicit paulò post) suum Dominum implorare.

10. *Tom. 1. fol. 35. b.* Tunc homo Deo bene bonum vult, dum viuens absq; peccato mortali vult id Deo quod ipse Deus sibi met vult &c. Igitur homo ipsi Deo in secula debet ita velle, & mādata eius firmiter custodire, hoc enim est Deum charitatiuè diligere, de quo diligere dicit ipse Deus ad hominem, Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & ex tota anima tua &c. & dum sic Deum vult & diligit, tunc est eius seruus fidelis.

11. *Tom. 2. fol. 30. b.* Dilige Dominū Deum tuum ex tota anima tua, (prudenter) & toto corde tuo, (fortiter) & ex tota mente tua, (dulciter) & dulcescat tibi sapientia Christi, ne spiritu mēdaciū & erroris seducaris; & luceat tibi veritas Christus, ne aduersitatibus fatigeris; & confortet te virtus Dei, ne oppugnationibus opprimaris: quia tunc diliges prudenter, fortiter, & dulciter Dominum Deum tuum, & per consequens Dominum Iesum

c

Chri-

Christum: quem qui sic non diligit, vt dicendum est, est veraciter anathema.

PARALLELVM XIII.

L V T H E R V S.

Nemo sine peccato magno viuit.

1. *Tom. 2. fol. 82. b.* Sāctificatio specialis, quæ fit per gratiam Spiritus sancti, remouet culpam, & pronitatē peccandi mortaliter: & talis fuit sanctificatio S. Ioannis Baptistæ & Hieremiæ. Sed sanctificatio specialissima, quæ fit per gratiam singularem, remouet culpam originalem, & pronitatem ad peccandum tam venialiter quàm mortaliter: & talis fuit in B. Virgine.

2. *Tom. 2. fol. 180.* Non peccabitis aliquando, potest intelligi tripliciter: Primò, vt referatur ad æternæ vitæ ademptionem &c. Secundò, vt hoc referatur ad gratiæ mansionem, vt sit sensus, quamdiu operabimini secundum gratiam Dei, non peccabitis. 1. Ioan. 3. Omnis, qui manet in eo, non peccat. Tertiò potest referri ad continuam humani finis & principij meditationem. vt sit sensus, Facientes hoc (id est, meditantés continuè principium & finem vestrum) non peccabitis aliquando, saltem mortaliter. Eccl. 7. Fili recordare nouissima tua, & in æternum non peccabis.

3. *Tom. 2. fol. 198.* Si dixerimus, quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus; De peccato veniali fit sermo, illud non potest in præsentī vita rationabiliter euitari. de illo enim dicitur Prouer. 24. Septies iustus cadit & resurgit. & sic postea de peccato mortali locum explicat item Husius.

4. *Tom. 2. fol. 207. a. & b.* Qui natus est ex Deo, peccatum non facit, scilicet mortale.

5. *Tom. 2. fol. 205. b.* Ioannes Euāgelista loquitur de peccato graui vel mortali, vt Christus apparuit, vt peccata tolle-

tolleret, &c. Omnis qui manet in eo, non peccat &c. Ecce hîc loquitur de peccato graui mortali siue de crimine: sed ibi, 1. Ioan. 1. Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus &c. loquitur de peccato leui, quod vocatur à nobis veniale.

PARALLELVM XV.

LUTHERVS.

Definitio peccati mortalis & venialis apud Papistas est inepta.

CONTRA HUSSIVS.

1. Vide testimonium proximè præcedens. Tom. 2. fol. 275. b.
2. Tom. 2. fol. 32. dicit, Solo consensu cõmitti peccatum mortale, cum cogitationem mali sequitur titillatio, titillationem delectatio, delectationem consensus. Vbi ait, peccatum mortale esse quod mortificat animam.
3. Tom. 2. fol. 198. dicit, peccata mortalia sæpe occulta esse, & latere viros sanctissimos.
4. Tom. 1. fol. 36. Definit & recitat septem peccata mortalia ad sententiam Catholicorum, & dicit omnem talem appetitum cum consensu, nimirum appetitum inordinatũ diuitias habendi, coeundi, dolendi de bono alterius, comedendi, vlciscendi &c. esse peccatum mortale. Vbi lector, quantum Hussius à Luthero in mortali & veniali peccato dissideat, nullo negotio cognoscet, & multò magis quantum à Caluino. Hussius enim in ijs omnibus sine errore Catholicorum sententiam sequitur.

PARALLELVM XVI.

LUTHERVS.

Gratia gratis data, & gratia gratum faciens &c. sunt nugæ Papisticæ.

mc 2 CON-

PARALLELA DOCTRINAE
CONTRA HUSSIVS.

Tom. 2. fol. 83. b. Gratia spirituale donum purè gratis datum à Deo, quo se preparat homo ad suscipiendam gratiam gratum facientem. Et hæc dicitur gratia gratis data, & est bona voluntas Dei, qua vult nobis dare, quod non meruimus. 3. Gratia dicitur forma, qua creatura rationalis dicitur grata Deo, & ista dicitur gratia infusa, & variatur secundum quod plus vel minus meruerit. Et ista gratia dicitur triplex, secundum quam Deus prius naturaliter agit opus meritorium quasi viator; 2. concomitans vel cooperans gratia, secundum quam Deus coagit cum meritorie operante. 3. Gratia consummans, secundum quam Deus perficit actualiter meritum finaliter terminatum. Istam triplicem gratiam præterit Apostolus 1. Cor. 15. dicens, Gratia Dei sum id quod sum; Ecce prima gratia; & gratia eius in me vacua non fuit, Ecce secunda. Et gratia eius semper in me manet, Ecce tertia. Gratia gratum faciens quamuis habeatur ex Dei dono efficaciter, tamen habetur ex libero arbitrio consentiente &c. *Vide in sequenti Parallelo.*

PARALLELVM XVII.

LVTHERVS.

Nullum est liberum arbitrium in iustificatione.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 83. b.* Gratia gratum faciens quamuis habeatur ex Dei dono, tamen habetur ex libero arbitrio consentiente. quia dicit Aug. Qui creauit te sine te, non iustificabit te sine te. Ista etiam gratia est à tribus, à Deo vt principaliter efficiente, à gratia gratis data liberum arbitrium excitante, & à libero arbitrio vt consentiente. Istam ergo gratiã optat Apostolus Corinthijs, vt grati Deo existentes bene incipiant, melius perficiant, & optimè terminent vitam sanctam.

2. *Tom.*

2. *Tom. 2. fol. 173.* Deus in saluatione præsupponit aliquid, nempe liberum arbitrium, quod quidem licet Deus possit in melius commutare, non tamen potest ipsum cogere permanente libertate, eò quòd coactio libertati repugnet. Oportet igitur hominem velle saluari, aliter ipsum Deus non saluat. quia secundum S. Augustinum dicitur, Qui te fecit sine te, non saluabit te sine te.

PARALLELVM XVIII.

LUTHERVS.

Duo sunt tantùm Sacramenta, vel tria, vel vnum.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 149.* In hoc Sacramento (extremæ Vnctionis) non imprimitur character. Aut enim est distinctio, & sic imprimitur in Baptismo; Aut strenuitatis, & sic imprimitur in Confirmatione; Aut excellentiæ & dignitatis, & sic imprimitur in Ordinis Sacramento. Vnde Sacramentum (extremæ Vnctionis) iterari potest, illa autem non iterantur, quæ relinquunt in suscipiente characterem, vt Baptismus, Confirmatio & Ordo; cætera verò quatuor non relinquunt. Dupliciter autem dicitur iteratio Sacramenti: primò idem est quòd iterata benedictio, & sic nullum iteratur; secundò idem est, quòd iterata susceptio, & sic iteratur Eucharistia, Pœnitentia, Matrimonium, & Vnctio.

2. Sic venerabile Sacramentum Eucharistiam; sic Baptismum sacramentum passim nominat; sic Pœnitentiam, *Tom. 1. fol. 175. b.* sic Matrimonium expresse *Tom. 2. fol. 100.* vbi ait, Matrimonium esse vnum de Sacramentis Ecclesiæ, tenens imaginem coniunctionis Christi & Ecclesiæ. sic extremam Vnctionem Sacramentum (*Tom. 2. fol. 148. & 149.*) nominat decies & quater, & quidem sacramentum Evangelij: sic Confirmationem & Ordinationem. *Multis locis*

*locis expresse nominat septem Sacramenta Ecclesiae. Tom. 1.
fol. 218. b.*

PARALLELV M XIX.

LVTHERVS.

Impressio characteris nihil est.

CONTRA HVSSIVS.

Vide 28. proximi Paralleli testimonium primum.

PARALLELV M XX.

LVTHERVS.

Baptismus radit peccata, non tollit.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 82. b.* Triplex est sanctificatio: Vna communis, quae fit per Sacramenta, & ita Corinthij fuerunt sanctificati, quia per Baptismi susceptionem sancti facti. Hec sanctificatio remouet culpam, (originalem sicuti postea explicat) confert gratiam, non tamē remouet fomitem, qui est pronitas ad peccandum.

2. *Tom. 2. fol. 201.* In Baptismo remittuntur nobis peccata originalia & actualia. *Ibid.* Ab originali peccato infantes per vim baptismatis mundantur.

PARALLELV M XXI.

LVTHERVS.

Concupiscentia in renatis etiam sanctis est peccatum.

CONTRA HVSSIVS.

Tom. 2. fol. 83. nominat pronitatem ad peccandum, & fomitem ter vno loco; peccatum nominat nunquam. Ait enim, Baptismum remouere culpam, nō tamen remouere fomitem, qui est pronitas ad peccandum.

PARAL-

PARALLELVM XXII.

LUTHERVS.

Chrisma est superstitio, & Confirmatio nihil est, multò minùs Sacramentum.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 31. laudat constitutionem, quæ ponitur 1. quest. 1. vbi anathematizatur, qui pro ordinatione, vel pro chrismate, baptismo, vel balsamo, vel pro sepultura, vel pro communionem quicquam exigunt. Vult enim vt gratis dona Christi gratuita dispensatione donentur.*

2. *Tom. 2. fol. 204. 1. Ioan. 2. Sed vos habetis vnctionem à sancto, (scilicet Spiritu factam & datam vobis in Baptismo) vbi quicquam de re signata loquitur, tamen signum etiam attingit.*

3. *Tom. 2. fol. 25. b. Inter potestates datas Episcopo nominat potestatem confirmandi baptizatos.*

4. *Tom. 2. fol. 148. Baptismus est intrantium, Confirmatio est pugnantium; à quibus exigitur bona vita pro se, & fama pro alijs; ideo vnguntur Chrismate consecrato ex balsamo propter odorem bonæ famæ, & oleo propter nitorem conscientie.*

5. *Ibid. fol. 149. In Confirmatione imprimitur character, & est Confirmatio sacramentum. Vide testimonium primum in Parallelo 18.*

PARALLELVM XXIII.

LUTHERVS.

Paruuli actu credunt.

CONTRA HVSSIVS.

Tom. 2. fol. 201. Baptismus non solùm credentes purificat, sed interdum nondum credentes emundat, vt paruulos.

uulos. Sed huic dicto videtur obstare illud Marci ult. Eunt in mundum vniuersum &c. Qui crediderit & baptizatus fuerit, saluus erit. : qui non crediderit, condēnabitur. Cū igitur paruuli baptizati non credant, videtur quòd si moriantur paruuli, condēnantur. Præterea cū non possit peccatum dimitti, nisi per charitatem, igitur paruulus qui non diligit, non potest per baptismum de peccato mundari. Sed hīc notandum est, aliquod peccatum esse originale, aliud actuale; peccatum primum sine consensu contrahitur, reliquum nunquam sine actuali consensu committitur. Illud ergo quod sine consensu contrahitur, paruulis sine consensu remittitur; istud autem quod non potest sine consensu committi, nec potest sine consensu remitti. Cū ergo paruuli teneantur solo originali peccato sine omni consensu, possunt per vim baptismatis ab illo peccato mundari.

PARALLELVM XXIIII.

LVTHERVS.

Contritio, Confessio, & Satisfactio non sunt partes Pœnitentiæ.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 37. b.* Sunt autem pœnitentiæ perfectæ, vt dicunt Doctores, partes tres, Contritio, Confessio & Satisfactio. (*idq̄ scripsit Hussius in carcere Constantiæ.*) Addit, Contritio est dolor intimus cordis, quem homo habet pro peccatis, quo plus dolet quàm si amisisset diuitias seculi, famam, vel amicos.

2. *Sic meminit Contritionis Tom. 1. fol. 175. & dicit, sine ea Sacramentum pœnitentiæ non prodesse.*

3. *Tom. 1. fol. 182. dicit, ad pœnitentiā requiri vltra contritionem & confessionem satisfactionem, idq̄ per totum librum sæpissimè repetit.*

4. *Ibid.*

4. *Ibid. fol. 214. b.* Ipsa pœnitētia Contritione, Confessione & Satisfactione conficitur.

5. *Ibid. fol. 175.* Licet sufficeret apud Christum vbique præsentem contritio, tamen Sacramentum pœnitentiæ est valde necessarium, licet non proderit sine contritione præsupposita.

PARALLELVM XXV.

LUTHERVS.

Confessio auricularis non est recipienda.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. fol. 37. b. (in carcere Constantiæ.)* Secunda pars pœnitentiæ est Confessio, quæ est corâ Deo & coram Sacerdote peccatorum recognitio, quæ debet esse plena & integra; plena, vt sacerdos intelligat; integra, ne confitens aliquod peccatum abscondat. qui enim abscondit scelera sua, non dirigitur.

2. *Tom. 2. fol. 149.* Quia remissio peccati nō fit sine confessione, si locus est confitendi, nec sufficit inducere presbyteros, nisi confiteatur infirmus, propter hoc subdit glossa, Ergo cōfitemini alterutrū &c. id est, homo homini, peccata vestra, non tantū Deo, sicut tēpore legis quando offerebant hostias, & sic peccasse se innuebant non confitentes genus, vel speciem peccati; quia in lege non erat perfecta iustitia, & sic patet quòd præceptū est confiteri. Vnde & Ioannes baptizat turbas confitentes peccata sua (Mar. 1.) in signum quòd in baptismo Christi esset confessio peccati. Et Dominus implicite confessionem præcepit Matth. 4. Pœnitentiam agere. Et Apostoli postmodum explicatè præceperunt, & distinctè, vt hîc.

3. *Sic ipse Hussius septimo die ante mortem confessus est monacho. Tom. 2. fol. 347.*

4. *Tom. 2. fol. 148. b.* Si in peccatis sit infirmus, & velit ea
d. i. h. i. c. confi-

confiteri presbytero & relinquere & satisfacere, quia aliter non dignè susciperet Sacramentum; dimittentur ei, etiam si contingeret eum mori. Quia ut glos. ait Venerabilis Bedæ, multi propter peccata etiã corporis plectuntur morte. Si ergo infirmi in peccatis sunt & presbyteris confessi, perfecto corde reliquerint, etiam emendare satagant, dimittetur eis. Nec enim sine emendatione & confessione dimittuntur quæcunque peccata.

PARALLELVM XXVI.

LVTHERVS.

Perinde est Sacerdoti, an Laico confitearis.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 149.* Mortalia peccata debet homo maiori homini confiteri. Vnde glos. & est Venerabilis Bedæ, Grauioris lepræ immunditiam sacerdoti pandamus, & quanto iusserit tempore purgare curemus. Idem ait glos. Peccata quæ fiunt ex ignorantia, vel committuntur ex infirmitate humana, dici & præcipit (S. Iacobus) alterutrũ confiteri, quia facilè dimittuntur: quæ verò cum deliberatione (fiunt) non nisi per pœnitentiam maiorem, & à Sacerdote susceptam.

2. *Tom. 1. fol. 38.* Tu ergo appropinquante Quadragesima, quæ est speciale tempus pœnitentiæ, vt verè pœniteas, dole cordialiter de peccato, noli ampliùs peccare; confide de Dei misericordia, confitere sacerdoti peccata tua non tardans, ora deuotè & humiliter, ieiuna patienter, da eleemosynam si potes, abundanter.

3. *Tom. 1. fol. 214.* Cùm Christus dicit Petro, Tibi dabo clauas &c. in persona Petri dixit toti Ecclesiæ militanti, non quòd quælibet persona illius Ecclesiæ indifferenter habeat clauas, sed quòd tota illa Ecclesia secundum singulas eius partes ad hoc habiles habeat, id est, vt postea dicit, prælati Ecclesiæ.

4. *Tom.*

4. *Tom. 2. fol. 149.* Pœnitentia à solis sacerdotibus imponitur.

PARALLELVM XXVII.

LUTHERVS.

Satisfactio est contumelia in Christum.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 37. b.* Tertia pars completiua pœnitentiæ est Satisfactio, per quam peccator debet satisfacere Deo, sibi, & proximo; Deo humiliando se; sibi affligendo se; proximo reddēdo ei quæ sua sunt. Vnde & iuxta hoc ponuntur tres partes Satisfactionis, scilicet oratio, ieiunium, & eleemosyna. (*Et hæc scripsit ex carcere.*)

2. *Vide testimonium tertium Paralleli 25.*

3. *Sic nominat satisfactionem Purgatorij sæpissimè. Vide Parall. 24. de Purgatorio.*

4. *Tom. 2. fol. 50. b.* Aliqui saluandi decedunt sic in peccatis, quòd non satisfecerant pro commissis. *Vide testimonium tertium & decimum Paralleli de Purgatorio.*

5. *Tom. 1. fol. 183. b.* Habens peccata venialia si moriatur contritus & cōfessus, tamen sine satisfactione operis, vadit ad Purgatorij pœnam.

6. *Ibid. fol. 181. b.* Ad idē est beatus Augustinus in serm. de Pœnitentia dicens, Non sufficit nos in melius commutare, & à præteritis malis recedere, nisi etiam de his, quæ facta sunt, satisfiat Domino per pœnitentiæ dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium cum cooperantibus ieiunijs & eleemosynis. Lege totum locum, est enim pulcherrimus.

7. *Ibid. fol. 182.* Ultra Contritionē & Confessionem requiritur secundū qualitatem & quantitatem culpæ qualitas & quantitas pœnæ, & dispar fructus boni operis. hinc sit quantūcunque contritus & confessus, dum rem alienam

retinet, quam restituere potest, nō absoluitur à peccato.

8. *Ibid. fol. 184.* Ezech. 14. est, Si impius egerit pœnitentiam &c. Hic Deus primò ponit pœnitentiam, secundò satisfactionem.

9. *Ibid. fol. 114.* Ligant sacerdotes (ex Magistro Sententiarum) dum satisfactionem pœnitentiæ confitentibus imponunt. *Et paulò pœst.* Hoc est verè pœnitere, de præterita præuaricatione dolere cum firmo proposito confitendi, satisfaciendi, & cum cautela cauendi.

10. *Ibid. fol. 116.* Qui in mundo apud sacerdotem debite satisfactionis iniunctione constringitur, apud Deum eiusdem satisfactionis debitor tenetur.

11. *Ibid. fol. 186. b.* Confessarius debet scire proportionare pœnam.

12. *Ibid. fol. 216.* Ille veraciter absoluitur sacerdotali officio, cuius peccatum ad condignam satisfactionem iustè remittitur.

PARALLELVM XXVIII.

LUTHERVS.

Omnis absolutus certò debet credere se in gratia Dei, & liberum à peccatis esse.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 182. b.* Augustinus in lib. de pœnitentia ita dicit: Si quis positus in vltima necessitate ægritudinis suæ, voluerit accipere pœnitentiam, & accipit, & mox reconciliabitur, & hinc (ex hac vita) vadit, fateor vobis, non illi negamus quod petit, sed non præsumimus quia bene hinc exit. Non præsumo, non vos fallo, non præsumo. Fidelis bene viuens, securus hinc exit. Agens pœnitentiam ad vltimum & reconciliatus, an securus hinc exeat, ego nō sum securus &c. Nunquid igitur dico, damnabitur? Non dico. Sed nō dico etiam liberabitur &c. Tandem,

dem, Tali aut ignoscitur, aut non ignoscitur: quid horum fiat, ego nescio.

2. *Ibid. fol. 175. b.* Sapientes Christi Sacerdotes non afferunt simpliciter quòd confitens sit à peccatis solutus, sed sub conditione ista; Si dolet, & nolit peccare ampliùs, & confidit de Dei misericordia, & vult in posterum mandata Dei obseruare. *Et paulò post.* Et si sufficientem egerit pœnitentiam, non puniet Deus in Purgatorio. *Sic fol. 181. & 186. & alijs pluribus.*

PARALLELVM XXIX.

LUTHERVS.

Missa est pessima idololatria.

CONTRA HVSSIVS.

Esse rem sanctissimam.

1. *Tom. 1. fol. 58.* Proficiscens Constantiam in tota via vsque Constãtiam celebravit Missam, & Constantiæ quotidie vsque ad carcerem.

2. *Sic Tom. 2. fol. 346. ipse fatetur,* se à Papa excommunicatum, tamē perrexisse peragere sacra, id est, celebrare Missam; *vt est paulò antè. Idem dicit Tom. 1. fol. 73.*

3. *Tom. 2. fol. 51. b.* Nihil volo Missarum detrahare sacrificio. Dixi enim antea, quòd salutaris hostia est merces sufficientissima redemptionis omnium purgandorum.

4. *Tom. 2. fol. 52.* Hic dico, quòd non dissuadeo triginta Missarum ministerium: sed opto non solùm triginta, sed quotquot mihi Deus concesserit, Missas dignè celebrare pro mortuis; & alijs sacerdotes similiter celebrent.

5. *Tom. 2. fol. 52. b.* Quælibet Missa ratione sacrificij oblati, scilicet Christi, est infinitum bonum pro purgandis exhibitum, sufficiens purgare plenè omnes in Purgatorio &c. Bonum ergo esset quòd nos Sacerdotes missaremus in spiritu humili &c.

d 3

6. *Ibid.*

6. *Ibid.* Missa ex parte missati, id est, Christi oblato, qui seipsum patri offert in Missa; & ex parte verborum Missae, quaelibet Missa est tam bona quam alia, & prodest Ecclesiae tantum, quantum alia, quia ipse Christus vnus in qualibet. Sed Missa ex parte missantis mali Sacerdotis, quod est missare indignè, non est tam bona, quam bona est Missa vel missatio boni. Cuiuslibet ergo Missae oblatio, quae est Christus, prodest Ecclesiae.

7. *Ibid. fol. 51.* Quatuor modis soluuntur animae defunctorum; aut oblationibus sacerdotum, aut eleemosynis charorum, aut precibus sanctorum, aut ieiunio cognatorum &c. Si autem quaeritur quod de quatuor enumeratis est maximum defunctorum suffragium, dicitur, Quod salutaris hostia (oblatio sacerdotum) qui est Christus, ipse enim est fundamentum & merces sufficiensissima redemptionis animarum purgandarum. *Quem locum postea inferius repetit, ut supra in testimonio 3. sicut folio 52. & 53. plenissime Missam tractat & docet.*

8. *Ibid. fol. 206. b.* Ideo etiam Missa triplex terminatur. Nam in diebus laboris dicitur, Benedicamus Domino, propter eos qui in hoc mundo laborant, qui semper in suis laboribus debent Deum benedicere. Secundò dicitur, Requiescant in pace, propter eos qui sunt in Purgatorio. Tertiò dicitur, Ite Missa est, in diebus solennibus, propter eos, qui in caelo sunt.

9. *Huss. in carcere Tom. 1. fol. 40. fatetur,* se semper legisse in Officio, & in Missis canticum, Verbum caro, panem verum.

10. *Tom. 2. fol. 50. b.* Debemus quotidiana Deo lachrymarum sacrificia, quotidianas carnis eius & sanguinis hostias immolare. Haec enim singulariter victima ab aeterno interitu animas saluat.

PARAL-

PARALLELVM XXX.

LVTHERVS.

Christus seipsum patri non obtulit, nec obtulit Melchisedech panem & vinum, nec Christus iussit vt Apostoli offerrent.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 234. b.* Melchisedech panem & vinum obtulit, (Gen. 14.) & Christus panem & vinum in corpus & sanguinem suum consecrauit, & Deo patri obtulit, & discipulis offerre cōmisit Matth. 26. Et hinc dicit Beda super Marcum, Manducantibus illis accepit Iesus panem, vt scilicet ipsum se esse monstraret, cui iurauit Dominus, Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. Ecce in quantis similitur Melchisedech Christo filio Dei. propter quod dicit Ambros. de Sacramentis: Ex hoc autem accipe anteriora esse mysteria Christianorum quàm Iudæorum. Contulit enim Melchisedech panem & vinum similis per omnia filio Dei, cū dicitur, Tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

2. *Ibid. fol. 233.* Tu es (Christe fili Dei) sacerdos (secundum humanitatem) in æternum secundum ordinem (ritum) Melchisedech (qui panem & vinum obtulit, & non secundum Aaron, cuius ritus fuit offerre pecora.)

PARALLELVM XXXI.

LVTHERVS.

Canon Missæ est plenus abominationum.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 163.* Super his fundans se vniuersalis Ecclesia, dicit in Canone Missæ: Offerimus panem sanctum vitæ æter-

æ æternæ & calicem salutis perpetuæ. & iterum ibi. Panem cælestem accipiam, & nomen Domini inuocabo.

2. *Quia vsque ad carcerem Hussius Missam celebrauit, vii Canone perfecto debuit, vt & fecit, & in ista fide est mortuus.*

PARALLELVM XXXII.

LVTHERVS.

Corpus Christi in cœna non est adorandum, & Festum Corporis Christi est impium.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom.1.fol.163.* In cantu diei Corporis Christi canit Ecclesia: Ecce panis angelorum, factus cibus viatorum, Verè panis filiorum, non mittendus canibus. Bone pastor, panis vere, Iesu nostri miserere. (*Quæ omnia Hussius probat, & tanquam testimonium apponit, & dicit cani ab Ecclesia.*)

2. *Tom.1.fol.190.b.* Ipsa Eucharistia est magis à fidelibus veneranda, quàm aliorum Sanctorum reliquiæ.

3. *Tom.1.fol.162.b.* Nos adoramus Corpus Christi & sanguinem in dextra Dei patris existentem, & in venerabili Sacramento, quod Sacerdotes conficiunt, absconsum.

PARALLELVM XXXIII.

CALVINVS & ZWINGLIVS.

Verum Corpus Christi non est in cœna.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom.1.fol.39.* Ex potestate & institutione Christi veri Dei & veri hominis per ministeriũ sacerdotum est in Sacramento venerabili verum Corpus suum, quod conceptum est & natum ex Maria Virgine castissima, potestate Spiritus sancti; quod passum est in cruce, quod iacuit in sepulchro pro triduo; quod ascendit in cælum, & sedet ad dex-

ad dexteram Dei patris; illud & non aliud, sine noua sui substantiali inceptio est in ipso Sacramēto venerabili. Similiter sanguis qui effusus est in cruce in remissionem peccatorum de eodem corpore. Nam dixit Christus Iesus, Accipite &c.

2. *Tom. 1. fol. 126. b.* Dixit Hus in Concilio: Sentio verè, realiter, & totaliter esse Corpus Christi in sacramēto Altaris, quod natum est ex Maria Virgine, passum, mortuum, & quod resurrexit, & sedet ad dexteram Dei patris omnipotentis. Atque hęc testatus est coram Concilio se ex animo & syncerè loqui.

3. *Tom. 1. fol. 155.* Corpus Christi cum omnibus suis partibus solùm in cælo est localiter, & dimensiuè, licet in Sacramento altaris sit realiter & verè.

4. *Ibid. fol. 162.* Timet Hus, ne fortè quidam vacillent, an sit sanguis in Sacramento venerabili, eo quòd ipsis visibiliter non apparet.

5. *Tom. 1. fol. 166.* Credere in Sacramento altaris esse verum Corpus Christi, & verum sanguinem, est fides, qua fidelis adhæret fideliter veritati Catholicæ.

PARALLELVM XXXIIII.

LVTHERVS.

Corpus Christi est vbique, non tantùm in cœna & in cælo.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 155.* Corpus Christi cum omnibus suis partibus solùm in cælo est localiter & dimensiuè, licet in Sacramento altaris sit realiter & verè.

2. *Tom. 2. fol. 341.* Hyperdulia est reuerētia debita Christo, qui secundum duplicem naturam est creator & creatura simul. Sicut enim aliqua sunt incommunicabiliter in Deo, vt omnipotentia, omniscientia, & efficacissimè

c

omni-

omniuolentia, cum ceteris proprietatibus Deo proprijs: sic aliqua sunt honoris sibi appropriatissimè tribuendi, & ex alio latere aliqua sibi analogicè conueniunt, vt dominatio, potestas, dignitas, & similia.

3. *Ibid. b.* Honor humanitati Christi (adoratio) debitus, Hyperdulia vocatur, vel Dulia superior.

4. *Ibid. b.* Caro Christi siue humanitas Christi in se considerata, non est adoratione latriæ adoranda. sic glos. super illud psalmi, Adorate scabellum pedum eius. Caro Christi, ait, non est adoranda adoratione latriæ, quæ soli Deo debetur. Et tamen caro Christi, quia est Verbo unita suppositaliter, est per Hyperduliam adoranda: & hoc innuit Augustini authoritas ostendēs exemplar quomodo purpura, vel diadema Regis, vt sunt separata à rege, nō sunt adoranda, sed coniuncta Regi, hoc est, quia Rex in illis adoratur: sic humanitas Christi in se considerata per intellectum, quamuis non separata realiter, non est adoranda latria, quamuis Christus homo est adoratione latriæ adorandus.

PARALLELVM XXXV.

LVTHERVS.

Transubstantiatio est res impia & blasphema. *Tom. 2. Latine Ienensi fol. 528. b.* & in Sacramento Venerabili non sunt species panis & vini, sed ipse panis & vinum.

CONTRA HVSSIVS.

1. *In genere Tom. 1. fol. 39.* De venerabili Sacramēto Corporis & sanguinis Domini credēdum est, quicquid Christus Iesus per se Apostolis, & per ipsos, & per alios sanctos Doctores tradidit, & quicquid tenet sancta sua Romana Ecclesia de hoc Sacramento venerabili, hoc firmiter est credendum, & istud in generali sufficit multis sanctis credere, & sufficit indoctis, & simplicibus Christianis infor-

informatione carentibus ampliori. *Hoc ex carcere Constantiæ, quod notandum est.*

2. *Ibidem.* Sacerdos tanquã minister Christi, qui potestate & verbis Christi facit, quod fecit Christus potestate propria & verbis proprijs Transubstantians panẽ in Corpus suum, & vinũ in sanguinẽ suum. Vnde canit Ecclesia: Dogma datur Christianis, quòd in carnem trãsit panis, & vinum in sanguinem. Et iterũ: Verbum caro, panem verum, verbo carnẽ efficit, Fitque sanguis Christi merũ &c.

3. *Ibid. cap. 3.* Christus virtute propria & verbis proprijs transubstantiat panem in corpus suum, & vinum in sanguinem suum iuxta canticum Ecclesiæ istud, Verbum caro &c. Verbum caro, id est, filius Dei existens homo; efficit verbo per transubstantiationem verum panem carnem; & merum, id est vinum, fit scilicet per transubstantiationem sanguis. patet in materia de Consecrat. dist. 2. per sanctos &c. Vnde (*inquit Hussius*) nunquam prædicaui, quòd in Sacramento altaris manet substantia panis materialis, de quo me veritatis inimici ei mendaciter accusarunt. *Sic scribit Constantiæ ex carcere.*

4. *Ibid.* Corpus Christi est sub specie panis per transubstantiationem panis in ipsum corpus, & sanguis est concomitanter. & Sanguis est sub specie vini per transubstantiationem vini in sanguinem, & corpus est sub eadem concomitanter.

5. *Sic Tom. 2. fol. 345. Tom. 1. fol. 5. & 9. Hussius in Concilio Constantiæ respõdet:* Pernego me vnquam vel docuisse vel credidisse, quòd post consecrationem in Sacramento altaris maneat panis materialis, sicut Hieronymus Pragensis. (*Tom. 2. fol. 356.*) *Similiter coram Concilio respondit;* Ante consecrationem esse panem & vinum, post consecrationem esse verum corpus & sanguinem Christi.

6. *Tom. 2. fol. 340. Quinquies fatetur* transubstantiari panem in corpus, non per modum creationis, sed per modum confectionis.

7. *Tom. 1. fol. 166.* Verum Corpus, & verus sanguis Christi Verè & Realiter, non sub proprijs speciebus, sed sub Alienis, manducatur & bibitur.
8. *Tom. 1. fol. 12. b.* Hussius coram Concilio non quidem annihilari panem, sed tamen quòd singulariter desinat ibi esse per transubstantiationem in Corpus Christi, fatetur publicè. Item, quòd desinat esse in hoc singulari pane materialistate tali transubstantiatione, cum ille tunc mutatur, & transit in Corpus Christi, vel transubstantiatur.
9. *Tom. 1. fol. 155. b.* In Sacramento venerabili stant accidentia sine subiecto, in quo priùs fuerant.
10. *Et hic notandum est,* Corpus Christi post consecrationem vocari ab Hussio adhuc panem non materiale, sed panem Angelorum & panem caelestem. Sed contra iam dicta obijcitur, Si Christus est panis, ergo est panis materialis ex farina factus, non transubstantialis. Respondet non sequi, nec esse Christum panem farinae materiale, sed panem supersubstantialem. Item ad dictum Ambrosij, Post pronunciationem verborum Christi, non panis sed corpus dicitur. Respondet Hussius non talem panem esse post verborum prolationem sacramentalium, sed præstantiorem, quia antea erat tantum materiale ex farina, sed iam est supersubstantialis, ut ipse Ambrosius ait. Quare ergo dixit in oratione Dominica, Panem nostrum quotidianum da nobis hodie? panem dixit quippe, sed ἐπιούσιον, id est, supersubstantialem. Sic ut Hussius nunquam putaret manere panem materiale, in qua sententia mortuus est; nec unquam dixit, In, Sub, vel Cum pane esse corpus Christi, sed sub specie panis esse corpus Christi, & ipsum corpus Christi esse panem, panem scilicet Angelorum, & ἐπιούσιον, quo animæ nostræ nutriantur, quod nemo negat.
11. Species panis & vini in venerabili Sacramento semper nominat, nunquam panem & vinum; In omnibus libris, ut etiam docet *Tom. 1. fol. 40.* in specie esse corpus Christi & sanguinem; speciem videri, tangi, teri &c.

12. *Tom. I. fol. 166. pro absurdo adducit in venerabili Sacramento accidentia non esse sine subiecto, & addit dimensiones hostiæ non esse in Christo, sicut in subiecto.*

PARALLELVM XXXVI.

LUTHERVS.

Sacramentum venerabile asseruari non debet.

CONTRA HVSSIVS.

Tom. I. fol. 162. b. Si seruant presbyteri in Ecclesijs Sacramentum, tunc semper fit propter manducare, vt infirmi in casu non valentes altare accedere, manducant salubriter conseruatum.

PARALLELVM XXXVII.

LUTHERVS.

Tantum in vsu & manducatione est Corpus & Sanguis Christi.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. I. fol. 9. Falsò de medicùt, quòd docuerim, quòd quando hostia eleuatur, tunc est Corpus Christi; & quando ponitur, tunc non est.*

2. *Tom. I. fol. 40. Sciendum quòd post verba consecrationis in ipso Sacramento tamdiu est Corpus & sanguis Domini, quamdiu manet species panis & vini. Et non seorsum corpus & seorsum sanguis, sed sub vtraque specie manet Christus totus vt canit Ecclesia. Vnde Corpus Christi est sub specie panis per transubstantiationem panis in ipsum corpus, & Sanguis est concomitater. Et Sanguis est sub specie vini per transubstantiationem vini in ipsum sanguinem, & Corpus est sub eadem concomitanter. Vnde stultissima & turpissima vesania esset dicere, quòd solùm quando Sacerdos eleuat Sacramentum ve-*

PARALLELA DOCTRINAE
 venerabile, tunc est Corpus Christi, & quādo deponit, tunc
 non est. *Vide testimonia Paralleli 35.*

PARALLELVM XXXVIII.

LVTHERVS.

Vsus duarum Specierum per Cōcilium decretus pro-
 bari non debet.

CONTRA HVSSIVS.

Tom. 2. fol. 72. ex carcere scribit. Si potest fieri, attentetis,
 vt saltem permittatur per Bullam illis duas species dari,
 qui ex deuotione postulauerint circūstantijs adhibitis.

PARALLELVM XXXIX.

LVTHERVS.

Consecratio nihil est, & non necesse est Sacerdotem
 esse, qui Sacramentum conficit, nec opus est intentione,
 nec fit consecratio virtute verborum.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 39.* Credendum est quòd tam bonus, quàm
 malus Sacerdos habens fidem rectam circa venerabile
 Sacramentum, & habens intentionem sic faciēdi, vt præ-
 cipit Christus, & dicens verba in Missa secundum insti-
 tutionem Ecclesiæ, conficit, (id est) Virtute verborum
 sacramentaliter, facit ministerialiter esse sub specie pa-
 nis verum Corpus, & sub specie vini verum Sanguinem
 Christi.

2. *Tom. 2. fol. 340. b.* Hinc dicit B. Bernardus in sermone
 de corpore Christi ad Petrū papam: Nulli Angelorum,
 nulli Archangelorum, nullis supernis spiritibus, sed ho-
 minibus, Non omnibus, sed tātūm ordini nostro (presby-
 teris) commissam esse celebrationem tanti Sacramenti,
 vt con-

vt consecratus in Sacerdotem, conficiat in altari, quod Christus confecit in cœna Paschali. In altari quippe Sacerdotum ore conficitur Corpus Christi.

3. *Tom. 2. fol. 159. b.* Secundò dicuntur Sacerdotes, quia sunt sacra conficientes. Vnde in eorum consecratione dicitur; Vnctione consecrentur, Domine, manus istæ, & benedicantur, vt quæcūque benedixerint, benedicta sint, & quæcunq; consecrauerint, consecrata sint. Tertiò dicuntur Sacerdotes, quia sunt sacra dantes, ipsi enim ministri sunt Sacramentorum Ecclesiæ.

4. Consecrationis voce sæpe vitur *Tom. 2. fol. 234. b. 345. b. Tom. 1. fol. 5. 9. 12. & sæpiſimè.*

5. *Tom. 1. fol. 39.* Ex potestate & institutione Christi veri Dei & veri hominis per ministerium Sacerdotum est in Sacramento venerabili verum Corpus, & verus Sanguis Christi.

6. *Tom. 2. fol. 26. b.* Deus ordinauit in Episcopis varias potestates Sacramenta Ecclesiastica conficiendi & administrandi.

PARALLELVM XL.

LUTHERVS.

Nugæ sunt, accidentia Specierum consistere sine subiecto.

CONTRA HUSSIVS.

Tom. 1. fol. 156. Non obstat quòd illa rubedo sine sanguine Christi foret sine subiecto, quia etiam accidentia venerabilis Sacramenti stant sine subiecto.

PARALLELVM XLI.

LUTHERVS.

Missa pro defunctis est res impia.

CON-

1. *Vide quintum, septimum, & octauum Paralleli 29. testimoni-
um, & octauum Paralleli 43.*

2. *Tom. 2. fol. 51. b.* O vtinam sic faceremus nos Sacerdo-
tes, tunc enim non solum triginta Missas, sed quotidia-
nas propter vitam aeternam (spementes mundum, & sic
mundi pecuniam) in purgationem omnium fidelium de-
functorum missaremus.

PARALLELVM XLII.

LUTHERVS.

Exequiæ, officia, & orationes viuorum non iuuant de-
functos.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 51.* Beati viantes (id est, viuentes) iuuant suis
orationibus, ieiunijs, & eleemosynis, & alijs sanctis ope-
ribus sanctos dormientes Ecclesiæ, vt à poenis Purgatorij
exeant, & in patria citius collocentur.

2. *Paulò post ibidem.* Pijssimus Iesus Christus dignetur
illis culpam dimittere, qui de me dicunt, quòd ego nega-
rem suffragia sanctorum & respectu viantium, & respec-
tu in gratia mortuorum. scio enim quòd Christus do-
cet, vnumquodque membrum prodest cuilibet membro.

3. *Tom. 2. fol. 300.* Participat quilibet iustus cum quoli-
bet alio iusto in isto, quòd quicquid boni fecerit alius iu-
stus, omne illud prodest cuilibet. Verbi gratia, si vnã ora-
tionem Dominicam dicit aliquis iustus, tunc in illa ora-
tione omnes sancti participant siue communicant cum
omnibus prouenit ad vsum. Nam sanctis in patria pro-
uenit ad maius gaudium; purgandis siue dormientibus
in Purgatorio ad poenæ mitigationem, & ad citiorem li-
berationem; Viatoribus sanctis ad peccati mitigatio-
nem, euasionem, purgationem, in omnibono conforta-
tionem,

tionem, etiam ad meritum Beatitudinis consequendum.

4. *Tom. 2. fol. 49. b.* Inter causas laudabiles Exequiarum est hæc tertia, vt deuotius orando pro mortuis dormienti Ecclesiæ, id est, sanctis in Purgatorio adiutorium impendamus.

5. *Vide testimonium 3. 4. & 5. Paralleli 45.*

6. *Tom. 1. fol. 198.* Sacramentum Eucharistiæ diuiditur in tres partes: primam partem immersam Sacramento dicunt significare Ecclesiam triumphantem &c. per illas duas partes, quas Sacerdos tenet in manibus, maior supposita significat Ecclesiam in Purgatorio existentem, ipsa enim innititur suffragijs militantis Ecclesiæ.

7. *Tom. 2. fol. 46.* Si sanctæ memoriæ Alexander Papa in condiendo & lucendo (id est, quia lux mundi & sal terræ esse debuit) venialiter defecit, rogemus omnipotentem Deum, vt secundum magnam misericordiam suam dignetur eum iam in cælesti gloria aggregare.

PARALLELVM XLIII.

LUTHERVS.

S. Paulus 1. Corinth. 3. per ignem non intelligit ignem purgatorium.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 90. b. primum ad textum ascribit,* Dies Domini declarabit, qua in igne reuelabitur, scilicet in poena Purgatorij.

2. *Idem habet in expositione istius loci,* Probabit ignis, ibidem.

3. *Sic isto eodem loco fol. 91. b. Legit testimonium septimum Paralleli 45.*

¶

PARAL-

PARALLELVM XLIIII.

LVTHERVS.

Locus Matth. 12. Nec in hoc, nec in alio seculo &c. nihil facit ad Purgatorium.

CONTRA HVSSIVS.

Vide quartum testimonium Paralleli 45.

PARALLELVM XLV.

LVTHERVS.

Purgatorium est res commentitia contra Scripturam.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 40. b. ex carcere scripsit*, Venerabile Eucharistiæ Sacramentum sumendum esse (inter alia) vt liberetur homo à poena Purgatorij, quam deberet homo pati.
2. *Ibid. fol. 51.* Vniuersalis Ecclesia principaliter tripartitur, in Ecclesiam triumphantem, militantem, & dormientem. Ecclesia triumphans est, beati quiescentes in patria, qui aduersus Sathanam militiam Christi tenentes ipsius præsidio finaliter triumpharunt. Ecclesia militans, est numerus prædestinatorum, dum hîc viant ad patriam &c. Ecclesia sancta dormiens est numerus prædestinatorum in Purgatorio patiens. Dicitur dormiens, quia ibi existens iam beatitudinem expectat, quam debet ingredi ex Dei gratia & Auxilio Ecclesiæ militantis.
3. *Tom. 2. fol. 50.* Animæ defunctorum habent post exitum à corpore triplicem mansionem; Aliquæ quidem, vt sanctorum Martyrum & Confessorum, sic accenduntur pro articulo mortis in Christi amore quòd statim ponuntur in patria, non relicta macula expurganda. Secunda verò animæ habent amorem dispersum ad temporalia, licet amor Christi in eis præpõderet, habent venialia expur-

expurganda. Tertiæ animæ, quæ finaliter diligunt temporalia plus quàm Christum, statim perpetuam damnationem recipiunt &c. Et primæ animæ vel primi homines vocantur valde boni secundum Augustinum, secundi verò non valde mali, tertij valde mali. Vnde dicit beatus Augustinus: Cùm sacrificia siue altaris, siue quarumcunque eleemosynarū pro baptizatis omnibus offeruntur, pro valde bonis gratiarum actiones sunt; pro nō valde bonis propitiationes sunt; sed pro valde malis etiam si nulla sunt adiumenta mortuorum, tamen qualescunque sunt viuorum consolationes. Hæc ille. Ex iam dictis habetur quibus defunctis prosunt suffragia ad celeriore liberationem à pœnis: quia aliqui sunt nec valde boni, nec valde mali. Medij qui nec sunt æternaliter damnati, nec actualiter in patria beatificati, sed militantis Ecclesiæ suffragio expurgandi. Nam aliqui saluandi decedunt sic in peccatis, quòd non satisfecerant pro cōmissis. *Legat qui vult totum istum locum, & inueniet in ista questione Hussium totum Catholicum.*

4. *Tom. 2. fol. 50. b.* Valde malis non prosunt suffragia ad purgandum, alioquin Christus malè diceret Matth. 12. quòd peccatum in Spiritum sanctum nō remittatur nec in hoc seculo, nec in futuro: quia non erit purgatio peccati in plena beatitudine, cùm pœna, quæ est peccati medicina, sit beatitudini opposita, patet quòd oportet esse statum medium, & locū meriti, quem Purgatorium nominamus. *Et paulò post.* Ex quo patet quid suffragetur sancti in Purgatorio homini proportionaliter prout meruit in hac via &c.

5. *Ibid. fol. 51.* Licet alternare orando nunc specialiter pro persona, cui orans afficitur, vt sic affectio acuat, & pro vniuersali Ecclesia, quæ debet plus amari, deuotius orerur. Talis enim oratio generalis habet plus ratione meriti, & secundum maiorem charitatem ordinatè profusa, plus iuuat personam in Purgatorio, si sibi est, cui de-

precans specialiter obligatur. Deus enim partitur meritum orantis pro passis in Purgatorio proportionaliter, ut ipsi decedentes in maiori gratia amplius meruerunt.

6. *Tom. fol. 90. b.* Duos ignes legimus futuros; vnum æternum &c. alterum qui præcedet, quo exuretur facies mundi, qui mundabit eos, qui superædificauerunt lignum, fœnum & stipulam &c. & hic est ignis emendatorius, quo purgabuntur quidam saluandi.

7. *Ibid. fol. 91. b.* Qui lapides preciosos super fundamentum ædificant, securi sunt ab igne tam perpetuo, quam purgatorio &c. *Et paulò post.* Alius superædificat in Christo opera bona, sed in ligno, vel in fœno, vel in stipula &c. primi in peccatis venialibus magnis tantum, secundi in minoribus, tertij in minimis: ut primi ardeant in igne Purgatorij diutissimè, secundi verò minùs, tertij minimè.

8. *Tom. 1. fol. 184. b. ponit pro absurdo* nullum hominem venire ad Purgatorium, & concludit tanquam absurdus, non opus esse Vigilijs, Missis Defunctorum, Anniuersarijs &c. & omnibus alijs suffragijs.

9. *Tom. 1. fol. 198.* Ecclesia dormiens est numerus prædestinatorum in Purgatorio patiens, & dicitur Dormiens, quia ibi existens beatitudinem iam non meretur, eò quòd Dei præueniente & adiuuante gratia in præsentem meruit, ut post satisfactionem Purgatorij in patria præmiietur.

10. *Tom. 2. fol. 206. b.* Ter in Missa dicitur Agnus Dei, propter tres partes corporis mystici Christi: quidam enim sunt in miseria præsentis vitæ in hoc mundo; alij in Purgatorio, alij in cælo. Bis ergo dicitur Miserere, propter illos qui sunt in mundo & in Purgatorio: sed, Dona nobis pacem, semel dicitur propter illos qui sunt in cælo.

PARAL-

PARALLELVM XLVI.

LUTHERVS.

Matrimonium non est Sacramentum.

CONTRA HVSSIVS.

Vide testimonium primum & secundum Paralleli 18. vbi expresse semper nominat Matrimonium vnum de sacramētis Ecclesiæ. sicut etiam fol. 101. b. & 100. b. Tom. 2. vbi tripliciter Matrimonium Sacramentum dicit, morale, allegoricum, & anagogicum.

PARALLELVM XLVII.

LUTHERVS.

Cælibatus Sacerdotum est contra Scripturam, nec votum de eo factum valere debet.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 55. b.* Castitatem maximè tenentur seruare Clerici vltra cõmunem populum, tum ratione Diuini præcepti, tum ratione voti proprii, tum ratione sanctissimi Ministerij, tum ratione vtilis exempli.

2. *Ibid. fol. 66.* Specialiter cautus esto (Martine sacerdos) in confessionum auditione, ne laqueo luxuriæ capiaris, quia te spero esse virginem castum Deo consecratum.

3. *Tom. 2. fol. 25.* Castitas sacerdotalis est potestas presbyteri ordinate deprimendi se, & inferiores, intra gradum delectationis eis licitum. *Ibid. fol. 26. b. & 33.* dicit Sacerdotibus scriptum esse, Sint lumbi vestri præcincti. tunc autem secundum B. Gregoriũ lumbos præcingimus, cum carnis luxuriam per continentiam coarctamus.

4. *Ibidem conqueritur* de plebanis cõcubinarijs & sacerdotibus, qui contuntur mulierculis, & vult vt Episcopus

carceretales Clericos mundos faciat & purget, *sicut in eodem Tom. fol. 34.*

5. *Tom. 2. fol. 53.* O vtinam pensarem istud secundum mandatum Domini, tunc enim nō accederemus habentes maculam criminis ad offerendum hostias Corporis Domini, dimitteremus, & fugeremus mulieres, & prostibula plus quàm veteris testamenti Aaronici incenderemus, vt sancti essemus &c.

6. *Tom. 1. fol. 57.* Cū Plebanus factus fueris, caue ne iuuenem coquam habeas, ne plus casam ædifices quàm animam.

7. *Ibid. fol. 59. b.* In domum tuam causa cuiuslibet rei mulieres ne intromittas, neque crebriora habeas cum illis colloquia, vt viterur offendiculum. *Et paulò antè.* Iuenculas mulieres omnimodè fuge, nec credas religioni ipsarum.

8. *Tom. 2. fol. 30.* *Reprehendit Hussius* Sacerdotes, qui carnaliter filios generant. & *fol. 44. ait ad Sacerdotes,* Accipite Spiritum sanctum per continentiam, quia sic extinguetis spiritum luxuriæ.

9. *Ibidem fol. 44. b.* Pro proprietate salis in Sacerdote ponit carnem à lubricitate luxuriæ constringere, iuxta id Matth. 19. Sunt Eunuchi qui seipso castrauerunt propter regnum cælorum.

10. *Ibid. fol. 100. b.* Ordo est impedimentum Matrimonij: quia Clericus in maioribus ordinibus non debet matrimonium contrahere, quia votum fecit.

PARALLELVM XLVIII.

LVTHERVS.

Virginitas melior vel sanctior non est Matrimonio.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 103.* Virgo magis cogitat de ijs, quæ Domini sunt,

ni sunt, quàm coniugata, scilicet vel regnum cæleste, gaudium: merces magna virginitatis.

2. *Ibid. b.* Bonum est homini esse sine vxore, honestū propter puritatem, delectabile propter libertatem; vtile propter mercedem, quia ei debetur Aureola, & fructus centesimus, de quo Luc. 8. sic Augustinus ait: Supergreditur Virginitas conditionem humanæ naturæ, per quam homines Angelis assimilantur. Maior est tamen victoria Virginum quàm Angelorum. Angeli enim sine carne viuunt, Virgines in carne triumphant.

3. *Ibid.* Magis expedit, Continentiæ seruare propositum, quàm nubere, & hoc ratione maioris sanctitatis. Et est argumētum tale, Studens sanctitati & amoris Dei præferenda est cogitanti quæ sunt mundi, Mulier innupta est huiusmodi, Ergo &c.

4. *Ibid. fol. 104.* Hic ostendit S. Paulus, licet vtrumque sit bonum, tamen virginitatem esse meliorem matrimonio. Item status coniugalis honestus est, sed minùs quàm continētia. Augustinus in glos. Non Matrimonium turpe esse monstrauit, sed quod honestius erat, generalis honesti nomine commendauit. *Iterum paulò post inquit. Quo-* modo igitur non est eligendus status continētie, in quo est maius cōmodum, (dicit enim, ad vtilitatem vestram.) minus periculum (quia dicit, non vt laqueum iniiciam) maior honestas, (quia dicit, quod honestum est) liberior facultas seruiendi Deo, (quia dicit, quòd facultatem præbeat) minus impedimentum repræmiandi, (quia dicit, sine impedimento.

5. *Ibid.* Qui non iungit, meliùs facit, Gloss. Meliùs facit, qui apud Deum meritum sibi collocat, & à seculi solitudine liberat eum &c. Bonum est pudicitia cōiugalis, sed melius continētia virginalis vel vidualis. Hæc glossa.

6. *Ibid. b.* Ex quo colligitur, quòd est consilium Spiritus sancti, & per consequens totius increatæ Trinitatis, statum continētia obseruare.

7. *Ibid.*

7. *Ibid. fol. 102. b.* In coniunctione Matrimonij, de se non est peccatum, quamuis in actu Matrimonij non citò deeerit peccatum. *Postea fol. 103.* Virginitas est sanctitas animæ & corporis.

PARALLELVM XLIX.

LUTHERVS.

Monachi & Sanctimonialia nubere possunt quando volunt, & Votum non impedit nuptias, & vouere castitatem impium est.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 103. b.* Nota secūdum Hieronymum, quòd virginitatem vouentibus non solū nubere, sed etiam velle nubere, peccatum est.

2. *Ibid. fol. 100. b.* Votum Deo factum ad continentiam seruandam, impedit ne persona contrahere matrimonium possit, & retractat iam iuncta cōnubia. *Et rursus.* Plenè legitimæ sunt nuptiæ, quas non impedit votum continentiae, vel ordo, vel cognatio &c.

3. *Ibid. fol.* Clericus in maioribus ordinibus non debet contrahere, quia votum fecit: & si contrahat, non valet. *vbi Versiculos apponit.*

Error, conditio, votum, cognatio, crimen,

Cultus disparitas, vis, ordo, ligamen, honestas,

Si sis affinis, si fortè coire nequibus.

Hæc socianda vetant, connubia iuncta retractant.

4. *Ibid. fol. 102. b.* Virginitas est res voti, non præcepti, imperari non potest.

5. *Tom. 2. fol. 33. b.* Omnes fornicatores Clerici sunt sacrilegi, voti, & iuramenti præstiti transgressores, & sic filij Belial &c. imò quilibet Sodomita &c. & omnis corruptor sacrilegus, id est personæ per votū Deo dedicatæ ad continentiam &c. peiora eligit de carnis operibus, & potest hæreticus appellari.

6. *Tom. 1. fol. 55.* Ratione voti proprii ultra cōmunem
populum tenentur Clerici maximè seruire castitatem.

PARALLELVM L.

LVTHERVS.

Spiritualis cognatio nihil impedit in Matrimonio.

CONTRA HVSSIVS.

Tom. 1. fol. 33. b. Omnis corruptor sacrilegus, id est, spiri-
tualis filia violator enormis, eligit peiora de carnis ope-
ribus, & potest hæreticus appellari.

PARALLELVM LI.

LVTHERVS.

Extrema Vnctio non est Sacramentum, nec in Eccle-
sia vsurpari debet.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 147. b.* Infirmus debet à presbytero vngi
oleo consecrato, & quando vngitur, inuocetur nomen
Domini.

2. *Tom. 2. fol. 148. b.* Vngentes eum, (scilicet infirmum)
ex quo patet quòd & oleum & vnctio est efficacia huius
Sacramenti. Oleo scilicet consecrato in nomine Domi-
ni. Glossa, quando vngitur, nomen Domini inuocatur.
Et alia glossa; formam consecrationis ostendit. Sed qua-
re non additur hîc, oleo balsami, sicut in Baptismo, &
Confirmatione? Solutio. Baptismus est intrâtium, Con-
firmatio pugnantium, à quibus exigitur bona vita pro se,
& fama pro alijs. Ideo vnguntur chrismate, chrismate
consecrato ex balsamo propter odorem bonæ famæ, &
oleo propter nitorem conscientia: His autem qui con-
sortio hominum subtrahuntur, sufficit bona conscientia.
Ergo patet bona solutio.

g

3. *Ibid.*

3. *Ibid. fol. 149.* Videtur quòd non referat à quocunque hoc Sacramentum (extremæ Vnctionis) detur. Solutio. Quantum ad vnctionem non refert, sicut etiam in alijs Sacramentis: sed huic annexa est oratio, quæ maiorem habet efficaciam in quibusdam. Fuit autem hoc Sacramentum institutum ad alleuiationem infirmi & remissionem peccati. *Paulò post.* Si in peccatis est infirmus, indignè suscipit hoc Sacramentum, quod semper impetrat remissionem peccati quantum est de se, quia est Sacramentum nouæ legis, ideo efficit quod figurat &c. hinc patet quòd illa alleuiatio non est res sacramenti, sicut remissio peccati. Et si obijcitur, quòd est Sacramentum nouæ legis, ergo semper efficit quod figurat, ergo semper alleuiat. Solutio. Sacramentum nouæ legis non omne quod figurat, efficit, sed aliquod.

4. *Ibidem.* Sed quare hoc Sacramentum non datur nisi à sacerdotibus. Solutio. Quia est supplementum poenitentiae, quæ à solis sacerdotibus imponitur. Eadem ratio est quare detur infirmis &c. vt queratur auxilium gratiæ, quæ datur in Sacramento.

5. *In proximo loco* extrema Vnctio decies & quater nominatur Sacramentum, & sub finem dicit *Hussius*, Institutum esse ab Apostolis, & ideo recipi oleum, quo facienda est.

PARALLELVM LII.

L V T H E R V S.

Consecratio altarium & Ecclesiarum est res nugatoria.

C O N T R A H U S S I V S.

Tom. 2. fol. 31. Innocentius Papa respondet in vno volumine, & ponitur post eum 1. quæst. 3. cap. fin. Si quis, inquit, præbendas, vel Prioratum, vel Decanatum, vel promotionem aliquam Ecclesiasticam, seu quodlibet Sacramentum, & consecrationes Altarium vel Ecclesiarum

LUTHERI ET HVSSII. 51
rum &c. per pecuniam acquisiuit, nota infamiae percellatur.

PARALLELVM LIIL.

LUTHERVS.

Diua Virgo sanctior non est, quam quis priuatus Christianus; sed fuit æquè peccatrix ac nos.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 51. b.* Diua Virgo est reparatrix generis humani, Regina cæli, quæ ex titulo gratiæ naturæ superaddito angelicam naturam superat, quæ inter omnes beatos citra suum filiū, est beator singulari priuilegio, gloriosior gratia, & dotibus gloriæ fœcundior, de cuius plenitudine (ait Bernardus) accipiunt vniuersi ægri curationem, tristes consolationem, peccatores veniam, iusti gratiam, Angeli lætitiā, filius Dei humanam carnis substantiam, tota Trinitas gloriam.

2. *Tom. 1. fol. 146.* Diua Virgo post Christum est singularis persona super omnes choros Angelorum, & super qualibet singularis persona post Christū ratione sui meriti, quo meruit Saluatorem gignere, nutrire, & imitari in moribus & martyrio proximè. *Et paulò post.* Virgo Maria maior est post Christum in regno cælorum qualibet persona alia creata post Christum.

3. *Ibid.* Sancta Virgo est Regina mundi, Angelorum Domina, & porta cælestis, mater gratiæ, mater misericordiæ.

4. *Ibid.* S. Petrus non audet nec vult se extollere super Virginem gloriosam.

5. *Ibid. fol. 147. b. Ex S. Bernardo.* Ipsa est Virginis nostræ gloria singularis & excellentia prærogatiuæ Mariæ, quòd filium vnum eūdemque cum Patre meruit habere communem. *Et paulò post.* Maria inuenit humano generi gratiam, quam Eua perdidit &c.

6. *Ibid. iterum ex S. Bernardo.* Nulla materia plus deterret paruitatem ingenij mei, nulla est quam plus aggredi verear, quàm ubi loquendum est de gloria S. Virginis.

7. *Ibid. fol. 148.* Deus verbum eius in corde Mariæ conferēs, ipsam super omnes Apostolos impleuit efficacius, propter quod Beatam eam dicent omnes generationes. Vnde & facta est post suum filium, primum medium humano generi ad saluandum. Ipsa siquidem reparatrix humani generis & porta cæli, quia genitrix Dei facta est, & Angelorum Domina, sine cuius suffragio impossibile est saluari aliquem peccatorem.

8. *Ibid.* Benedicta Maria, quæ omnibus saluandis profuit; Benedicta Maria Virgo, quæ regnat super omnes choros Angelorum & (vt sequitur) super Cherubin & Seraphin.

9. *Ibid. fol. 148. b.* Virgo Maria contriuit caput serpentis, & secura de immarcescibili gloria, Regina mûdi gaudet super Angelos Benedicta in secula.

10. *Tom. 1. fol. 170.* Maria post Christum hominem est sanctissima, & super omnes alios Sanctos excellētissima.

11. *Tom. 2. fol. 340. b.* Virgo Maria ex eo, quòd ipsa Christum genuit, constituit se dignā exaltatione super omnes choros Angelorum & hominum infra Christum.

12. *Tom. 2. fol. 103.* Mater Christi subiuit supremum gradum Virginitatis, & vsque ad mortem seruata fuit à corruptione carnis, quam infert actus veneris.

13. *Tom. 1. fol. 146. b.* Matrem suam Christus superexaltauit, & super omnes cælos locauit, & sibi cōcathedrauit. *Vbi ascribendum videtur carmen, quod Husseus Ouidij per errorem esse credidit, tamen totum approbavit, & in librum suum trāscripsit: ex quo tanquam in vno aspectu videri Husseij sententia de S. Virgine potest. Illud igitur sic habet.*

O Virgo foelix, ô Virgo significata
Per stellas ubi spica nitet, quis det mihi tantum
Viuere, quòd possum laudum fore præco tuarum?

Nam

Nam nisi tu perfecta fores, non eligeret te
 Hic Deus omnipotens, vt carnem sumeret ex te,
 Vniretque sibi, nisi digna fores, etiam quòd
 Filius ille tuus postquam surrexerit, & de
 Morte triumpharit, te vellet honorificare,
 Te superexaltans cælosque locans super omnes,
 Et sibi concathedrans: vbi namque locauerit illam
 Electam partem carnis, quam sumpserit ex te,
 Et carnem, de qua fuerit sua sumpta, locauit.
 Fas etenim non est quòd postquam portio carnis
 Vna tuæ fuerit sic cum Deitate locata,
 Reliquias alibi locet, vt sua diminuantur
 Munera circa te, dum quod bene cœperit hac in
 Parte tui, non in te tota prosequeretur.
 Nam contracta manus tanta est indigna datore,
 Perfectum perfecta decent, absit quòd apud quem
 Plena potestas est, det dona recisa,
 Quam vult sublimare creaturam super omnem.
 Sed nec ad hoc quòd sic prælata resurgat oportet
 Expectare statum motus in fine dierum,
 Quando resurrecturi sunt generaliter omnes:
 Præsertim cùm sit illi carni specialis
 Causa resurgendi, quæ materialiter illam
 De se deducit carnem, quæ primò resurget,
 Vnde resurgendi vis propagabitur ad nos.
 Nec fas est etiam, quòd eatenus in minùs alto
 Siftatur suus ordo gradus, quia quam Deus ante
 Sæcula donandam tanto præuidit honore,
 Non opus est, vt eam velit exaltare gradatim,
 Sed simul assumet, simul & sibi concathedrabit.
 Illic esto tui memorum memor optima Virgo,
 Maxima quem per te dilectio traxerit ad nos,
 Gratia sit nobis, & metæ nescia vita.

14. Tom. 2. fol. 83. b. Triplex est sanctificatio: quædã com-

munis, quæ fit per Sacramenta, & ita Corinthij fuerunt sanctificati, quia per Baptismi susceptionem sancti facti: quædam est specialis, quæ fit per gratiam Spiritus sancti: quædam specialissima, vt quæ fit per gratiam singularem. Prima remouet culpam, non tamen remouet fomitem, qui est pronitas ad peccandum. Secunda remouet culpam & pronitatem ad peccandum mortaliter, & talis fuit sanctificatio Ioannis Baptistæ in vtero, & Ieremiæ. Tertia remouet culpam originalem & pronitatem ad peccandum tam venialiter quàm mortaliter, & talis fuit in B. Virgine.

15. *Tom. 2. fol. 198.* Notandū quòd excepta Virgine gloriosa, quæ (post annunciationem sui benedicti filij) ab omni peccato immunis fuit, omnes alij sub ista sententia S. Ioānis inclusi sunt. Vnde Augustinus de Natura & gratia ait: Excepta B. Virgine Maria, de qua propter honorem Domini, nullam prorsus, dum de peccatis agitur, volo habere quæstionem. Inde etiam scimus quòd plus ei gratiæ collatum sit ad vincendum ex omni parte peccatum, quòd concipere & parere meruit illum quem constat nullum habuisse peccatum. & subdit, Hac virgine excepta, si omnes sanctæ congregari possent, & quæreretur ab eis, an peccatū haberent, quid responderent, nisi quod Ioannes ait, Si dixerimus quòd peccatum non habemus, ipsi nos seducimus. quod tamen (vt sequitur) intelligendum est de veniali.

PARALLELVM LIIII.

LUTHERVS.

Diuam Mariam inuocare non licet.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 51. b.* Rogo pro meis accusatoribus Virginem castissimam (semper Virginem dicit paulò post) genitri-

nitricem Saluatoris, reparatricem generis humani, Reginam celi &c. *vt est in primo testimonio prioris Paralleli, quod lege totum &c.*

2. Maria Virgo est aduocata & mediatrix, & quodammodo causa incarnationis, passionis, & resurrectionis Christi, & per consequens causa saluationis totius omnium saluādorū. Vnde canit Ecclesia: Paradisi porta per Euam cunctis clausa est, & per Mariam virginem iterum patefacta est. Per hanc igitur Virginem castissimā & mediatricem, sed per mediatorem Christū filium eius principaliter credentes & sperantes remissionem peccatorum expectemus & resurrectionem nostram cum gaudio, & post hanc vitam, vitam sempiternam &c. ad quam vos dignetur deducere omnipotens Pater, Filius, & Spiritus sanctus in secula seculorum. Amen.

3. *Tom. 2. fol. 199.* Filioli, hæc scribo vobis, vt non peccetis. Sed si quis peccauerit, habemus (scilicet nos fideles) aduocatum apud Patrem Iesum Christum iustum (scilicet in causis animarum, non possessionum.) Nec solū aduocatum, imò etiam Aduocatam. Vnde & canimus, Eia ergo Aduocata nostra &c.

4. *Tom. 1. fol. 146. b.* *Contra Sacerdotes qui propter sacrificium Missæ, quod offerunt, volebant, etiamsi scelesti essent, videri digniores S. Virgine, sic exclamat Hussius:* Et miror quare Sacerdotes, cū esse velint Virgine matre digniores, inuocant eius auxilium dicentes, Concede nos famulos tuos &c. Gloriosa B. Mariæ semper Virginis intercessione à præsentī liberari tristitia. Similiter dicentes, Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, Tu nos ab hoste protege, Tu in hora mortis suscipe. Haha nequam & superbe Sacerdos, audes intercessionem, protectionem & susceptionem à matre Redemptoris dignissima petere, & in terris quemlibet Sacerdotem pessimum & teipsum super Regina mundi, Angelorum Domina, & porta cælesti, ex corde auaro & luendo exaltare?

5. *Tom.*

PARALLELA DOCTRINAE

5. *Tom. 1. fol. 147. b.* Maria inuenit nobis gratiam, quam Eua perdiderat &c. Igitur supplex & humilis curre ad Mariam Virginem, quia nisi filius eius per eam tibi restituerit gratiam, perdes & vitam aeternam.

6. *Ibid.* Utinam possemus mente deuota super omnes caelos ascendere, ut Virginis sacratissime possemus Intercessionibus peccatorum veniam obtinere.

7. *Vide testimonium 7. 8. & 9. precedentis Paralleli, & lege accurate.*

PARALLELVM LV.

LVTHERVS.

Canticum Salve Regina, est blasphemia in Deum.

CONTRA HVSSIVS.

Laudauit & usus est hinc inde. Vide omnia testimonia precedentium duorum Parallelorum, & praesertim tertium Paralleli 53.

PARALLELVM LVI.

LVTHERVS.

Papistae corrumpunt locum, Ipsa conteret caput tuum.

CONTRA HVSSIVS.

Ipsa isto loco utitur Tom. 1. fol. 148. b. Maria contriuit caput serpentis, & secuta de immarcescibili gloria. *Vide supra Parallelo 53. testimonio nono.*

PARALLELVM LVII.

LVTHERVS.

Cantio, Maria mater gratiae, mater misericordiae, tu nos ab hoste protege, in hora mortis suscipe. Item Cantio,

tio,

tio, Concede nos famulos tuos &c. habet in se maximam blasphemiam.

CONTRA HUSSIVS.

Expresse ponit & laudat in testimonio quarto Paralleli 54. Nota Epitheta Hussij, quibus ornat S. Virginem in locis prescriptis, Virgo castissima, & quidem supremo gradu semper Virgo gloriosa, Reparatrix generis humani Regina cæli, superans angelicam naturam gratia, Beatior omnibus beatis, excepto filio, Curatrix ægrorū, Consolatrix tristium, de cuius plenitudine accipiunt peccatores veniam, Iusti gratiam, Angeli lætitiā, tota Trinitas gloriam, singularis supra omnes choros Angelorum, super Cherubin & Seraphin. Proxima Christo in moribus & in martyrio, & concathedrata Christo, Regina mundi, Domina Angelorum, Porta cælestis, Mater gratiæ, mater misericordiæ. Inuentrix gratiæ pro humano genere. Primum medium post filium Christum humano generi ad saluandum, Excellentissima super omnes Sanctos, Aduocata nostra, Mediatrix, Causa quodāmodo saluationis totius omnium saluādorū; Quæ remissionem & veniam peccatorum, & vitam æternam nobis impetrat, Quæ protegit ab hoste, suscipit in morte, Vixit sine omni peccato veniali & mortali. Item per quam Christus gratiam nobis restituit, sine cuius suffragio impossibile est saluari aliquem peccatorem; Quæ omnibus saluandis profuit, Quæ contriuit caput serpentis, Benedicta in secula. quæ omnia in precedentibus Parallelis, ubi scripta sunt, ostenduntur.

PARALLELVM LVIII.

LUTHERVS.

Sancti post mortem dormiunt, nesciunt, Quid hic fiat, nec curant nos. *In Comment. in cap. 9. Eccl.*

h

CON.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 51.* Triumphans & militans Ecclesia habet cōmunionem iuuinis & amoris. *Et postea.* Ex quibus sequitur, quòd Sancti in patria iuuant electos in militante Ecclesia, gaudentq; de corū poenitentia & vita meritoria.

2. *Ibid. b.* Nunquam negavi Sanctorum suffragia & respectu uiuentium, & respectu in gratia mortuorum &c. Si homo sanctus adhuc mortalis, peccatis irretitus uenialibus, potest apud Christum Deum alteri, imò toti Ecclesiae militanti pia oratione obtinere suffragium, quis stultus auderet dicere, quòd existens cum Christo in gloria, illud non posset? Etenim foret minoris potentiae & acceptationis apud regem glorię in gloria, quàm fuit in miseria dum uiauit.

PARALLELVM LIX.

LVTHERVS.

Sancti inuocandi non sunt.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. fol. 65. ex carcere.* Petrus & Paulus regnant iam cum Rege supremo, iam intersunt choris Angelorum; Ipsi ergo gloriosi martyres, sic iuncti Regi glorię, dignentur pro nobis intercedere, vt ipsorum Auxilio fortes facti, simus eorum glorię confortes, humiliter patiendo.

2. *Ibid. fol. 67. b. In alia, quam in carcere scripsit, Epistola.* S. Iohannes Baptista dignetur orare pro nobis Dominum Iesum Christum. Amen.

3. *Vide de S. Maria inuocatione in Parall. 54. testimonia omnia.*

4. *Tom. 2. fol. 343.* Possunt homines corā imagine cuiusque Sancti genu flectere, orare, & non in nomine imaginis, sed in nomine illius, cuius imago est.

5. *Tom. 2. fol. 263. b. Vocat SS. Martyres ex Maximo Episcopo principes fidei, Intercessores mundi, pracones regni, &c.*

PARAL.

PARALLELVM LX.

LUTHERVS.

Merita Sanctorum, & omnino aliena merita nos non iuuant.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 69. in epistola ex carcere ante mortem.* Ego adhuc spem habeo, quod Deus omnipotens potest me eripere Sanctorum meritis de manibus inimicorum.

2. *Tom. 2. fol. 70. b.* Vnus est mediator Dei & hominum, reconcilians homines Deo, vnus scilicet per se & effectiue: Tamen & alij Sancti possunt esse mediatores inter Deum & homines non per se & effectiue, sed dispositiue per vitam bonam & doctrinam &c. quale medium sunt Moyse & Noë. Hinc Christus insinuat Luc. 16. Facite vobis amicos de mammona iniquitatis, vt cum defeceritis, recipiant vos in æterna tabernacula. Per quod manifestè ostenditur, aliquos deficere, & sibi ex proprijs non sufficere: qui tamen benefaciendo alijs, eorum possunt saluari suffragijs.

3. *Tom. 2. fol. 300.* Participat quilibet iustus cum quolibet alio iusto in isto, quod quicquid boni fecerit alius iustus, omne illud prodest cuilibet. Verbi gratia, si vnam orationem Dominicam dicit dignè aliquis iustus, tunc in illa oratione omnes sancti participant siue communicant cum omnibus prouenit ad vsum. Nam sanctis in patria prouenit ad maius gaudium; purgandis siue dormientibus in Purgatorio ad pœnæ mitigationem, & ad citiorem liberationem; Viatoribus sanctis ad peccati mitigationem, euasionem, purgationem, in omni bono confortationem, etiam ad meritum beatitudinis consequendæ. Et ista participatio vocatur Sanctorum communio, siue communicatio, de qua in Symbolo dicitur, Credo sanctorum communionem.

PARALLELA DOCTRINAE
PARALLELVMLXI.

LVTHERVS.

Reliquiæ extirpandæ sunt.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 190.* Notandum quòd tria sunt genera reliquiarum, de quibus B. Augustinus sic ait: Non sunt contemnenda, sed plurimum reuerēda Sanctorum corpora, quibus Spiritus sanctus (dum adhuc viuerēt) quasi quibusdam organis ad omne bonū vsus est. Et B. Hier. epist. 57. ait: Reliquiæ Sanctorum sunt ab hominibus venerandæ, & non à fidelibus contemnendæ &c.

2. *Tom. 2. fol. 263. b.* Ex isto patet quòd corpora istorum Martyrum sunt honoranda, cum sint ex morte, quæ est pretiosa in cōspectu Domini, sanctificata. Vnde hoc pensans Maximus Episcopus sermone de Martyribus dicit: Quæ cum ita sint, honoremus sanctos Martyres principes fidei, Intercessores mundi, præcones regni, coheredes Dei. Quid si ita dicas mihi: Quid honoras in carne resoluta iam & consumpta, de quo Deo iam nulla cura est? Et illud vbi est charissimi, quod ipsa veritas loquitur per prophetam, Preciosa in conspectu Domini mors sanctorum eius? Et iterum, Mihi autem valde honorificati sunt amici tui Deus. Honorare seruos Dei debemus, quanto magis amicos Dei, de quibus alio loco dicitur, Dominus custodit omnia ossa eorum, ynum ex his non conteretur. Honoro ergo in carne Martyris exceptas pro Christo cicatrices; honoro viuentes memoria perennitatis virtutes; honoro pro confessione Domini sanctos cineres, honoro in cineribus semina eternitatis; honoro corpus, quod mihi Deus meus ostendit diligere, quod me propter Domini mortem docuit non timere mortem. Cur autem non honorent corpus illud fideles, quod & reuerentur & demones, quod affligerunt in supplicio, sed glorificant

rificant in sepulchro. Honoro itaque corpus, quod Christum honorat in gladio, quodque cum Christo regnat in cælo. *Hec Maximus Episcopus, & ex Maximo Hussius.*

3. *Tom. 1. fol. 155. & 156. Vbi Hussius de sanguine Christi disputat, tamen concedit non quidem sanguinem Christi esse in sudario, peplo, cruce, lancea, corona &c. sed esse in illis rubedinem sanguinis Christi relictam in memoriam: Nec obstare quòd illa rubedo sine sanguine Christi foret sine subiecto, quia etiam accidentia Venerabilis Sacramenti sunt sine subiecto.*

PARALLELVM LXII.

LUTHERVS.

Nullam Imaginem adorare licet.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 2. fol. 341. b. Vtrū liceat Christianis aliquas imagines adorare. Et videtur quòd non, quia Exodi 20. dicitur, Non facies tibi sculptile, imaginem & omnem similitudinem. Ad oppositum & ritus Ecclesiæ & Damascenus est. Addit ex Holcoth. Quia tamen per imaginē Christi excitamur ad orandum Christum, & coram imagine adorationem nostram facimus, dicitur largè sumendo, quòd imaginem adoremus.*

2. *Ibid. fol. 342. Ecclesia cūm ad imaginem Christi dicit, Ave rex noster; non adorat ipsam imaginem cum his verbis, quia non dirigit verba illa ad imaginem, & specialiter nec intentionem, sed ad suum signatum. Similiter cūm dicit, Tuam Crucem adoramus Domine; dirigit verba ad Christum signans, quia ipsum Christum crucifixum adorat per Crucem.*

3. *Ibid. fol. 343. Ex quo patet, quòd quāuis coram imagine Christi, vel alia cuiuscunque Sancti, licitè possunt homines genua flectere, orare, offerre, candelas ponere,*

h 3

vt sic

vt sic faciunt: non tamen in nomine imaginis, sed in nomine illius, cuius imago est, illa debent facere. Sicut & imago non propter se, sed propter imaginatum est coram hominibus sculpta, posita vel picta. Secundò patet, quòd non sequitur, Ille homo coram imagine orat, Igitur imaginem adorat. Similiter non sequitur, Ille osculatur imaginem, Igitur osculo adorat imaginem; Vnde licet tale osculum sit materia latriæ, non tamen ipsa latria, vel Dulia &c. Ex quo tertio patet, quòd falsum est, Quòd adorans Salvatorem osculando imaginem eius, eadem adoratione, quæ est osculum, adorat Salvatorem & imaginem eius, Cùm nullum tale osculum sit adoratio, licet materia adorationis. Quartò patet, quòd licet fidelibus multa signa adorationis exteriora coram imagine Christi, vel alicuius Sancti, facere, quibus non licet adorare eos, vel quæ non licet eis exhibere. Patet istud de peccatorum confessione, de oratione obtinendi veniam peccatorum vel beatitudinem, de gratiarum actione & aliorum diuersorum Munerum oblatione. Vnde quia imago Christi, vel alia alicuius Sancti, non offert se nobis pro se, sed pro illo, cuius est imago, ideo omnis reuerentia, quæ fit vel exhibetur coram imagine, illa exhibetur imaginato. Et quò ad istud sonat superius data authoritas Basilij, quæ dicit, Quòd honor imaginis ad prototypum, id est, ad exemplar peruenit: quia honor factus coram Christi imagine, transit ad Christum, qui est exemplar imaginis.

4. *Sic imagines Christi ipse pingi iussit in templo suo Tom. 1. fol. 71.*

PARALLELVM LXIII.

L V T H E R V S.

Petrus non fuit Caput Ecclesiæ, nec Vicarius Christi.

C O N-

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 211. b.* Dicitur B. Dionysij est verū, quod Petrus fuit Capitaneus inter Apostolos, & fuit fundamentum Ecclesiarum, vt in proximo dictum est de Apostolis. Et dictum Augustini etiam est verum, quod Petrus fuit primus inter Apostolos, secundum aliquam prerogatiuam. Et dictum Marcelli verum est, quod Petrus fuit Caput totius Ecclesie, quam regebat doctrina & exemplo. Non autem fuit persona dignior matre Christi; nec erat æqualis Christo, nec constitutus Rector Angelorum, qui tunc erāt triumphans Ecclesia.

2. *Ibid.* Quare verò Christus Petrum post se Capitaneum & Pastorem constituit, fuit præ eminentia virtutum ad regendam Ecclesiam &c. Petrus enim habuit quandam præ eminentiam in omni genere virtutum, in fide, humilitate, & charitate &c. Ex illa fide accepit Petrus onus præfecturæ Ecclesie &c. Secundò ex humilitate accepit Petrus Apostolatus maioritatē, vt quod correptus acutè à Paulo (Gal. 2.) humiliter tolerauit. *Lege totum istud caput.*

3. *Ibid. fol. 222.* Petrus primus Christi Vicarius ab ipso electus & Ecclesie spiritualiter deputatus.

PARALLELVM LXIIII.

LUTHERVS.

Petrus non fuit Romæ.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 207.* Viguit sancta Christi Ecclesia primò in Ierusalem tempore Viationis Apostolorū cum Christo habitantium, & post in Antiochia tempore Cathedrationis S. Petri, & post in Roma tempore prædicationis & passionis Petri & Pauli.

2. *Tom. 2. fol. 208.* Petrus & Paulus vno die, eodem tempore

pore sanctam Romanam Ecclesiam consecrauerunt, & alijs vrbibus omnibus in vniuerso mundo tam sua praesentia, quam venerando triumpho praetulerunt.

3. *Tom. 2. fol. 176.* Petrus Epistolam suam Babyloni scripsit. *Glof. Romam (Petrus) Babylonem vocat propter confusionem multiplicis idololatriæ. Et rursus paulò post. b.* Salutatur Ecclesia, quæ est in Babylone, id est, in Roma, quam figuraliter Babylonem nominat.

4. *Tom. 1. fol. 207. b.* Petrus Christi Apostolus Romanus Episcopus, vocat Ecclesiam (1. Pet. vlt.) quæ in Babylone collecta est. Ecce ibi Ecclesia sumitur pro Christi fidelibus qui erant Romæ cum B. Petro.

PARALLELVM LXV.

LVTHERVS.

Petrus non fuit Papa Romanus.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 210.* Ecce quomodo isti duo Romani Apostoli & Episcopi Petrus & Paulus ex Scriptura ipsum Dominum Christum probant esse lapidem.

2. *Ibidem fol. 207.* Petrus Christi Apostolus Romanus Episcopus &c. *vt supra testimonio 4. Parall. preced.*

PARALLELVM LXVI.

LVTHERVS.

Papa non est Vicarius Christi.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 170.* Credendum est quòd Papa sit immediatus Vicarius Iesu Christi & supremus Sacerdos hinc in terris ratione officij, si, & in quantum immediatus imitatur Dominum Iesum Christum, habens auctoritatem absol-

absoluendi, & excommunicandi, indulgentias dandi, & alia, quæ ad claves pertinent supremè.

2. Sic folio 212. & 222. vocat Papam verum Christi Vicarium, & præcipuum Pontificem Ecclesiæ quam regit. Sed addit Hussius de hæresi sua limitationem, Si Petrum in vita imitetur.

PARALLELVM LXVII.

LUTHERVS.

Quadragesimæ ieiunium tolli debet.

CONTRA HUSSIVS.

Tom. 1. fol. 38. Tu ergo appropinquante Quadragesima, quæ est speciale tempus pœnitentiæ, vt verè pœnitens dole cordialiter. Vide testimonium secundum Parall. 26.

PARALLELVM LXVIII.

LUTHERVS.

Epistola S. Iacobi est straminea, à D. Iacobo nõ scripta.

CONTRA HUSSIVS.

Tom. 2. fol. 206. Per os B. Iacobi tanquam per fistulam in ista Epistola Spiritum sanctum loqui testatur, Et ibid. fol. 105. nominat S. Iacobi Apostoli Domini nostri Iesu Christi canonicam Epistolam & sapientiam Dei. fol. 112. & sensum spiritus Patris nostri, & vnum spiritum, in quatuor rotis (Ezech. 1.) quæ omnia in Præfatione sæpe repetit, nec vquam dubitare cogit at de Epistolæ præstantia & authore.

PARALLELVM LXIX.

LUTHERVS.

S. Iudæ Epistola non est Apostolica.

CONTRA HUSSIVS.

1. Tom. 2. fol. 230. b. Epistola Iudæ præsertim temporibus antiquis reijciebatur, quòd ex Apocryphis testimonium

PARALLELA DOCTRINÆ

niū sumpsit: sed iam autoritate, & vetustate, & usu Meruit, vt inter sanctas Scripturas cōputetur propter hoc, quia licet de Apocryphis testimonium sumpsit, hoc tamen verum est, quod fateri licet.

2. *Ibid. fol. 226. ait* authorem Epistolæ fuisse Iudā Thadæum beatum Apostolum, fratrem Iacobi minoris Episcopi Hierosolymitani.

PARALLELVM LXX.

LVTHERVS.

Quicquid prima Ecclesia non habuit pro canonico, non potest Catholicum fieri à posteriori Ecclesia.

CONTRA HVSSIVS.

Vide primum testimonium precedentis Paralleli 69.

PARALLELVM LXXI.

LVTHERVS.

Indulgentiæ sunt fraudes, & nullius fructus.

CONTRA HVSSIVS.

1. *Tom. 1. fol. 9. b. Hussius in carcere Constantiæ ante mortem vehementer negat vnquam se docuisse, quòd indulgentiæ nihil sint.*

2. *Ibid. fol. 170. Papa, qui est immediatus Vicarius Christi, habet autoritatem Indulgentias dandi, & alia, quæ ad clauces pertinent, supremè faciendi &c.*

3. *Ibid. fol. 175. b. Omnis recipiens indulgentias, de tanto cas recipit, quanto habilior fuerit erga Deum, & vt postea dicit, de quanto se prius disposuerit per gratiam apud Deum.*

PARALLELVM LXXII.

LVTHERVS.

Horæ Canonicae sunt nugatoriae.

CON-

1. *Tom.2.fol.334.b.* Septies in die laudem dixi tibi. Nota, dicit septies, primò ad literam in Matutinis, Prima, Tertia, Sexta, Nona, Vespera, & Completorio. Secundò, septies, id est, perfectè.

2. *Sic Tom.1.fol.73.b. scribit quomodo in carcere transigat tempus; vbi hos versus rudes ascribit.*

Nocturnus gradus, Litanix, singulæ Horæ,
Carceri sunt breues, Vigiliæ dicere leues.

3. *Tom.2.fol.299. dicit noctu surgendū & orandum esse,* quia media nocte liberati in Aegypto Israelitæ, agnus paschalis immolatus, Christus incarnatus, Christus blasphematus, & Christus infernum destruxit, Sanctos de limbo eduxit.

PARALLELVM LXXIII.

LUTHERVS.

Nulla sunt consilia Euangelica, & supererogationis opera pugnant cum Christi doctrina.

CONTRA HUSSIVS.

1. *Tom.2.fol.243.b.* Vnus dicitur alio perfectior, in quantum non solùm seruat mandata, quæ sunt necessitatis, sed etiam consilia, quæ sunt supererogationis, & sic dicit Christus Matth.19. Si vis perfectus esse, vade, & vède omnia quæ habes, & da pauperibus, & veniēs sequere me.

2. *Ibid.fol.102.* Bonum est non nuptis & viduis, si sic permanserint, sicuti ego, (inquit S. Paulus) vbi de bono supererogationis, non necessitatis, loquitur.

PARALLELVM LXXIIII.

LUTHERVS.

Excommunicatio Pontificis contemni debet.

CONTRA HUSSIVS. !

1. *Tom.1.fol.193.b.* Timenda est pastoris sententia, siue

i 2

fit iu-

fit iusta, siue iniusta, ideo pensare debet subditus, quòd habeat timorem.

2. *Tom. 2. fol. 345. b. & 346. negat iam moriturus Husius se contempsisse Pontificis Excommunicationem, sed publicè in Concionibus appellasse ad iudicem. Quod idem est Tom. 1. fol. 17. b.*

3. *Tom. 1. fol. 18. b. Coram Concilio Constantiensi fatetur, etiam iniustam excommunicationem esse timendam; & octo causas, vel etiam plures esse, quare Excommunicatio timeri debeat.*

F I N I S.

ERRATA qua vitio Exemplaris in Parallelis admissa sunt,
quo sequitur modo corrigantur.

Pagina 1, lin. 26. lege fides etiam sine opere 3, 1. & iterum, sine 11. Beatus es Simon 15. præcipuum Dei & quasi 4, 6. spes, nec 5, 16. formata fidei 6, 28. pro viatione sua 7, 5. rationalis vel 11. iusti facti estis 20. nobis, iustitia. 8, 24. in re 10, 2. seipsum viando 4. sunt meri- 8. tolerantur 22. necessitates vel miseræ: 11, 2. meritum eius. 5. agimus, 12, 1. sequentibus per 13, 15. dependent 14, 25. hominem. Præuum est 26. hominis & 16, 4. scilicet, quòd 9. audiunt 20. deducere 31. (scilicet gratia 33. (id est, firmiter 17, 16. requiritur fidelitas & ad fidelitatem requiritur 18, 1. vt dictum est, 19. manam finis 28. *etsi postea &c. idem Husius. 31. fol. 275. b.* 19, 8. Distinctio peccati 20, 2. Secundo dicitur Gratia 9. triplex, præueniens 21, 32. Ordinationem multis locis. Expressè 23, 13. vbi quanquam 17. 148. b. 25, 13. plana & 14. plana, vt 15. peccatum scienter 26, 5. & hæc 18. dicit & 27, 31. Imò sit 29, 25. opto vt 26. dignè celebrem 30, 16. ptionis omnium purgandorum. 31, 17. Obtulit enim 18. cui dicitur 34, 2. aliqui sunt honores 35, 19. inimici mendaciter 40, 22. cet, quòd 41, 1. Beatitudinis consequenda. 11. Ecclesiam militantem; minor in nixa supposita significat Ecclesiam 42, 25. è corpore 43, 9. de malis 14. sed Medij, qui 22. non remittetur 23. futuro. Ibidem, quia 27. patet quòd 29. ruit hic in via 44, 4. *Tom. 2.* 45, 6. de septem 47, 1. scilicet regnum 49, 27. chrismate consecrato 50, 26. Consecratio sacerdotum, al- 32. cramentum Ecclesiasticum, vt pote Chrisma, vel oleum sanctum, 51, 5. quàm quibus 9. superaddit, 19. singulari 30. excellens prærogatiua 52, 6. dicunt 53, 15. tanto est 19. quòd sit 27. ordo gradu, 54, 22. omnes sancti & sanctæ 55, 14. nos dignetur 57, 30. dormiunt, & 58, 20. Rege superno, 60, 32. quod reue- 61, 20. ad adorandum 62, 1. & sic 64, 7. Salutat vos Ec-